

KULTUR- OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN

Slutrapport

Lov i Gävle 2018



Slutrapport
Lov i Gävle 2018

Ekström, S. Löfman, J. Manzanares, S. Samuelsson, L.

Citera gärna ur skriften men ange källa

© Ekström, S. Löfman, J. Manzanares, S. Samuelsson, L.
och Gävle kommun [2018]
Grafisk form Pangea design

ISBN anges här i förekommande fall
www.gavle.se

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

Sammanfattning

Lov i Gävle (tidigare Aktiva lov) är ett projekt som genomförts på Kultur- och fritidsförvaltningen (i texten förkortat KoF) under 2018. Syftet med projektet har varit att utföra det uppdrag som KoF har åtagit sig genom att rekvidrera statliga medel till avgiftsfria sommar- och lovaktiviteter samt avgiftsfri simskola. Projektet skulle även verka för ett mer inkluderande kultur- och fritidsliv i Gävle kommun. För att få en nulägesbild av lovverksamheten i kommunen genomfördes en kartläggning där KoF:s verksamheter samt utvalda föreningar som bedriver lovverksamhet fick svara på en enkät om sitt arbete med barn och unga. Kartläggningen fokuserade på fem områden som lyfts i denna slutrapport med förslag till utveckling. Dessa områden är tillgänglighet, utbud, resurser, samverkan och kommunikation. Inom samtliga områden har projektgruppen sett möjlighet till och behov av utveckling för att kommunens barn och unga under sin fria tid ska erbjudas kultur- och fritidsverksamhet som är öppen och tillgänglig på lika villkor.

En lärdom utifrån arbetet med Lov i Gävle är att uppdragen måste bli tydliga för att på så sätt kunna följa resultat och se om det givit önskade effekter. Ett led i detta är att använda sig av metoden XLPM i arbetet med projekt som detta. En tydligare projektbeskrivning från start hade minimerat risken för missförstånd och förvirring hos dem som skulle arbeta med uppdraget och dess uppdragsgivare.

Att barn och unga har en utvecklande och stimulerande fritid är relevant inte bara för individen utan för samhället. Eftersom loven är en stor del av barns fritid blir det då extra tydligt vilka barn som kan ta del av de aktiviteter som finns och vilka barn som exkluderas. Genom att erbjuda avgiftsfria kultur- och fritidsaktiviteter till alla barn och unga kan KoF bidra till att klyftan mellan barn med olika socioekonomiska förutsättningar minskar.

Totalt har 29 472 barn och unga tagit del av sommarlovsaktiviteter under 2018, för övriga lov är antalet deltagare 9997 st. Lovaktiviteterna har arrangerats av KoF:s egna verksamheter, av föreningar och andra aktörer samt genom samverkan mellan kommun och civilsamhälle. Totalt antal deltagare i badaktiviteterna var 684 barn födda 2012, 2 958 övriga barn och unga.

Under projektet har det, tack vare statliga medel, funnits en stor budget för kommunal verksamhet, föreningsliv och andra aktörer att arrangera lovverksamhet. När de statliga stöden inte längre finns kommer det inte bara drabba Gävles föreningar, utan även Gävles alla barn och unga. KoF behöver använda och fördela den personal och resurser de har för att se till att verksamheterna är öppna och arrangerar aktiviteter. Hur loven kommer att påverka Gävles barn och unga kan kommunen vara med och avgöra genom att prioritera loven i alla KoF:s verksamheter och måldokument.

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle		Nr		
Godkänd av		Datum 2019-01-17	Rev	Referens

Innehåll

1	Bakgrund	6
1.1	Projektbeskrivning.....	6
1.2	Syfte	6
1.2.1	Frågeställning.....	7
2	Lovverksamhet	7
2.1	Tillgänglighet	7
2.1.1	Tillgänglighet öppettider	7
2.1.2	Tillgänglighet funktionsvariationer.....	8
2.1.3	Tillgänglighet språk	8
2.1.4	Inkludering.....	8
2.1.5	Geografisk placering	9
2.1.6	Tillgängliggöra kommunens lokaler	9
2.2	Utbud.....	9
2.2.1	Bredd på utbud.....	9
2.2.2	Barns och ungas inflytande i lovutbud	10
2.2.3	Fördelning av resurser	10
2.3	Kommunikation	10
2.3.1	Marknadsföring	10
2.3.2	Direkt kommunikation.....	11
2.3.3	Barns åsikter om kommunikation kring loven	12
2.3.4	Arrangörskommunikation	13
2.3.5	Förslag till framtida kommunikation	14
2.4	Resurser.....	14
2.4.1	Ekonomiska resurser	15
2.4.2	Personella resurser.....	15
2.4.3	Lokalresurser	15
2.4.4	Kompetens och kunskap.....	16
2.5	Samverkan.....	16
2.5.1	Intern samverkan	16
2.5.2	Extern samverkan	16
2.5.3	Olika samverkansformer	17
3	Uppföljning och effekter av kostnadsfria lovaktiviteter	17
3.1	Budget.....	17
3.2	Verksamhet i egen regi	19
3.2.1	Aktiviteter i egen regi.....	19

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle		Nr		
Godkänd av		Datum 2019-01-17	Rev	Referens

3.3	Verksamhet i extern regi	20
3.3.1	Aktiviteter i extern regi.....	20
4	Uppföljning och effekter av avgiftsfri simskola.....	20
4.1	Budget.....	20
4.2	Projektgenomförande.....	21
4.2.1	Kartläggning simkunnighet.....	21
4.2.2	Sommarkulan	23
4.2.3	Avgiftsfri sommarsimskola	23
4.2.4	Fjärranfestivalen.....	24
4.2.5	Avgiftsfri simskola	24
4.2.6	Intensivsimskola på Lillhagsbadet	26
4.2.7	Höstlovet på Fjärran Höjder	26
4.2.8	Kunskapssatsning	26
4.2.9	Intensivsimskola på jullovet	27
4.3	Förslag till fortsatt arbete 2019	27
5	Projekterfarenheter och lärdomar	28
5.1	Projektbeskrivning.....	28
5.2	Projektorganisation	29
5.3	Projektets styrande funktion.....	30
5.4	Projektledningsfunktion	30
5.5	Projektets operativa funktion.....	30
5.5.1	Intern kommunikation.....	31
5.6	Intressenter	32
5.7	Leverantörer.....	32
6	Slutsats	33
6.1	Projektet Lov i Gävle	33
6.2	Avgiftsfri simskola	33
6.3	Avgiftsfria lovaktiviteter	35
6.4	Fortsatt arbete.....	36
7	Referenser	37

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

1 Bakgrund

1.1 Projektbeskrivning

Gävle kommun rekvirerade statliga stöd för avgiftsfria lovaktiviteter och avgiftsfri simskola för 2018. För att hantera dessa medel startades projektet Lov i Gävle (tidigare Aktiva lov) inom Kultur och Fritidsförvaltningen (i rapporten förkortat KoF). Det tillsattes en projektsamordnare och tre projektledare (i rapporten kallade Projektgruppen) som kom på plats under våren och sommaren 2018. Projektbeställningen formaliserades och tydliggjordes av styrgruppen den 15 oktober 2018.

Inom projektet rymdes hanteringen av de statliga stöden för avgiftsfria lovaktiviteter och avgiftsfri simskola men projektet skulle även verka för ett mer inkluderande kultur- och fritidsliv i Gävle kommun. Styrgruppens förväntningar på projektgruppen var att projektgruppen skulle undersöka eventuella behov som kultur- och fritidsverksamheten i kommunen idag inte täcker, mäta effekter efter genomförda aktiviteter samt skapa strukturer kring bidragsansökan och uppföljning. Projektets arbete med lovaktiviteter skulle systematiseras och kvalitetssäkras. Inom projektet skulle man även skapa en kommunikationsplan för Lov i Gävle, verka som bidragsgrupp för inkomna ansökningar samt ta fram en plan för fortsatt arbete efter projektets slut.

Utifrån de statliga stöden till Avgiftsfria sommar- och lovaktiviteter skulle projektgruppen granska effekterna av Gävle kommuns lovaktiviteter som är riktade mot barn och unga. Projektet skulle inom budget nå så många barn och unga i åldern 6–15 år som möjligt och säkerställa att det erbjöds aktiviteter för målgruppen under alla årets skollov. De aktiviteter som genomfördes skulle ha en bred variation och vara geografiskt utspridda i kommunen.

Inom projektet Lov i Gävle fanns även ett uppdrag att göra en kartläggning av de lovaktiviteter som sker inom kultur- och fritidsområdet för att få en nulägesbild över den lovverksamhet som erbjuds till kommunens barn och unga (Kartläggning av lovaktiviteter i Gävle Kommun 2018, i slutrapport benämnd Kartläggningen).

Uppdraget utifrån det statliga stödet för avgiftsfri simskola var att granska effekterna av avgiftsfri simundervisning för barn i förskoleklass. Inom budgetramarna skulle ett ökat antal elever i förskoleklassen nås och ges möjlighet att uppnå god vattenvana. Ett förebyggande arbete skulle starta upp under projektet med en kunskapssatsning mot vårdnadshavare i Gävle kommun med syftet att öka deras kunskaper om vikten av vattenvana, fortsatt simundervisning och vattensäkerhet. En plan med förslag på åtgärder och fortsatta insatser skulle tas fram och överlämnas till styrgruppen vid projektavslut.

1.2 Syfte

Syftet med projektet har varit att hantera de statliga stöd som kommunen har rekvirerat för avgiftsfria sommar- och lovaktiviteter samt avgiftsfri simskola. Syftet har även varit att skapa en tydlig struktur och tillvägagångssätt för handhavande av kommunens arbete med lovaktiviteter, tillgängliga externa bidrag och den bidragshantering som ligger inom projektet Lov i Gävle.

Kartläggningens syfte var att undersöka både kommunens egna verksamheter och aktiviteter samt ett urval av det civila samhällets insatser som sker antingen genom avtal med, eller stöd från kommunen. Behov och utvecklingsområden som finns gällande lovverksamhet skulle

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle		Nr		
Godkänd av		Datum 2019-01-17	Rev	Referens

belysas. De fem områden som kartläggningen fokuserade på var tillgänglighet, utbud, resurser, samverkan och kommunikation, områden som även presenteras här i slutrapporten.

1.2.1 Frågeställning

En frågeställning i projektet har varit: *Hur ser kommunens arbete med lovverksamhet ut inom kultur- och fritidsområdet i dagsläget och inom vilka områden finns behov av förändring och utveckling?*

2 Lovverksamhet

Nedan presenteras en analys av de fem områden som valts utifrån resultatet i kartläggningen samt utifrån den samlade erfarenheten som projektgruppen tillgodogjort sig under projektgenomförandefasen.

2.1 Tillgänglighet

Tillgänglighet kan ses från flera olika perspektiv. Det kan handla om verksamhetens öppettider, geografisk placering, inkludering, språk och tillgänglighetsanpassning för individer med funktionsvariation. För att se tillgänglighet i ett större perspektiv behöver man bredda begreppet och förstå att det inte bara handlar om öppettider och fysisk tillgänglighet. Enbart för att en verksamhet har öppet betyder inte det att den är tillgänglig för alla. Vissa verksamheter har kunskapskrav för deltagande eller åldersgränser. Fjärran Höjder och Lillhagsbadet kräver att barn under tolv år följs av en vuxen simkunnig eller att man är över tolv år och simkunnig för att få besöka badet själv. Detta gör att verksamheten inte är tillgänglig för vuxna som inte kan simma och inte heller för deras barn. Många verksamheter tar ut en kostnad för deltagande vilket ställer krav på ekonomiska resurser.

2.1.1 Tillgänglighet öppettider

Många verksamheter har öppet under skolterminer och erbjuder verksamhet under loven som ligger på skolterminerna men väljer att minska sin verksamhet under sommar- och jullovet. Även många fritidsgårdar och andra föreningar minskar sina aktiviteter under jul- och sommarlov. Sommarlovet är det längsta lovet och en nedtrappning av aktiviteter under denna period skapar ett glapp i aktiviteter för många barnfamiljer i kommunen som inte har möjligheten att själva bekosta sina aktiviteter eller har ett nätverk som kan sysselsätta barnen under sommaren.

I KoF:s styrdokument och verksamhetsplaner finns inte loven uttalade som en prioriterad del, men barns och ungas fritid berörs i flera dokument. I KoF:s verksamhetsplan 2018–2021 står det att förvaltningen ska prioritera barn och unga och skapa förutsättningar för ett aktivt liv och en stimulerande fritid. Förvaltningen ska utveckla verksamheten utifrån barns och ungas behov samt göra särskilda insatser för att nå barn och unga som inte deltar i kultur- och fritidsverksamheter. Forskning menar att det finns stora skillnader i barns och ungas fritid i Sverige. Nästan alla verksamheter och föreningar som besvarade Kartläggningen menar att det finns ett stort behov av verksamhet under loven. Flera verksamheter och föreningar väljer ändå att fokusera på aktiviteter under skolterminer och prioriterar inte de längre loven såsom sommar- och jullov. För att tydliggöra vikten av att anordna lovverksamhet för barn och unga bör verksamheterna se över prioriteringar, öppettider och tillgänglighet samt säkerställa att meningsfulla aktiviteter sker även på loven. I dagsläget finns en obalanserad relation till hur

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle		Nr		
Godkänd av		Datum 2019-01-17	Rev	Referens

mycket fritid som barn och unga har och hur mycket aktiviteter som KoF arrangerar för barn och unga under deras fritid.

2.1.2 Tillgänglighet funktionsvariationer

Trots att det inom KoF:s verksamheter pågår ett kontinuerligt arbete med tillgänglighet finns behov av att vidareutveckla tillgänglighetsanpassningen i vissa av KoF:s lokaler. En del föreningar och övriga aktörer har inte tillgång till lokaler som är tillgänglighetsanpassade för individer med funktionsvariationer. För att kunna erbjuda tillgängliga aktiviteter för barn och unga med funktionsvariationer behöver KoF stärka samarbetet med de föreningar som har kunskap om detta och därefter genomföra åtgärder. KoF bör även sprida information om tillgänglighetsanpassning för barn och unga med funktionsvariationer till övriga aktörer så att de upplever sig ha kunskap för att arrangera aktiviteter som är tillgängliga. Ett sätt att sprida denna information vore att ha tillgänglighet som tema under en föreningskväll.

I marknadsföringen behöver både kommunala verksamheter, föreningar och övriga aktörer tydliggöra vilken nivå av tillgänglighet man erbjuder på sina aktiviteter. När det gäller tillgänglig information så bör arbetet med informationsspridning om lovaktiviteter, både i lovkalender och i de egna marknadsföringskanalerna, utvecklas.

2.1.3 Tillgänglighet språk

Det finns en brist på flerspråkig information gällande lovaktiviteter. Eftersom många barn och unga som har behov av kostnadsfria lovaktiviteter har föräldrar med annat modersmål bör KoF satsa på att översätta information till flera olika språk. I kartläggningen beskriver flera verksamheter att de har personal som är flerspråkig vilket kan öka deltagandet bland flerspråkiga barn och unga. Ett fokus på att göra all lovinformation tillgänglig är ett nödvändigt arbete för att nå alla barn, unga och deras vuxna och skulle också stärka kommunens arbete med inkludering.

2.1.4 Inkludering

Olika verksamheter besöks av barn med olika bakgrund. I kartläggningen framkommer att de unga i kommunen som oroar sig för föräldrarnas ekonomi idrottar mindre än andra, saknar fritidsaktiviteter och tycker att de fritidsaktiviteter som finns i kommunen kostar för mycket. Kön och ålder är faktorer som också spelar roll för vilka fritidsaktiviteter individen tar del av. Hur aktiva barn och unga är på sin fritid hänger ihop med skillnader i ekonomiska, sociala och kulturella villkor. För att skapa en inkluderande verksamhet bör det tydliggöras vilka barn och unga verksamheten inte når. Verksamheten bör reflektera över varför de inte nås, och konsultera barn och unga i dessa grupper för att få en förståelse över hur verksamheten bör arbeta aktivt för att bli mer inkluderande. Genom statistik och uppföljning kan verksamheterna tydliggöra vilken besöksgrupp man når i dagsläget och sätta nya mål för framtiden.

När man arrangerar aktiviteter bör man alltid ha ett genusperspektiv och reflektera kring hur man kan göra för att stimulera ett deltagande från både flickor och pojkar. Genom ett normkritiskt förhållningssätt i personalgruppen, goda förebilder och normkritisk marknadsföring kan man locka fler flickor och pojkar till aktiviteter som vanligtvis besöks mer av det ena könet. Samtliga verksamheter och föreningar som arrangerar lovaktiviteter bör sträva mot en jämnt deltagande av flickor och pojkar.

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

Att kunna erbjuda kostnadsfria aktiviteter har gett alla barn och unga i kommunen en ekonomisk möjlighet att delta. Detta har ökat deltagandet från socioekonomiskt svaga grupper och skapat en bredare besöksgrupp. För att öka den fysiska och ekonomiska tillgängligheten för alla barn och unga bör KoF se över och minimera de hinder som finns i deltagande av aktiviteter.

2.1.5 Geografisk placering

I Gävle kommuns dokument Vision 2025 är ett av målen att utveckla utbudet av och tillgängligheten till kultur och fritidsupplevelser såväl i stadskärnan som i stadsdelarna. Barn har inte samma rörelsefrihet och möjlighet att ta sig till olika platser och därav behöver man tänka på närhetsprincipen och erbjuda lokal verksamhet. Genom att förlägga bibliotek, fritidsgårdar och ge särskilt stöd till föreningar i områden där det finns stora behov kan kommunen styra sina resurser och göra särskilda insatser i dessa områden.

Några verksamheter som vänder sig till medborgare från hela kommunen har inte en central geografisk placering i Gävle. Platser som Sportteket, Hemlingby och Gasklockorna är platser som ligger på ett avstånd från centrum. Årets regionala satsning med kostnadsfria sommarlovsbussar till barn och unga öppnade upp för möjligheter att röra sig över hela kommunen och ta del av verksamheter som befinner sig i ytterområden, eller för barn som bor i ytterområden att ta del av verksamhet som sker i centrala Gävle.

2.1.6 Tillgängliggöra kommunens lokaler

Ett sätt att öka tillgängligheten är att tillgängliggöra kommunala mötesplatser för lovaktiviteter, antingen för kommunal verksamhet eller föreningsverksamhet. För att få en god spridning och samtidigt kunna erbjuda tillgänglighetsanpassade lokaler kan mötesplatser såsom bibliotek, spontanidrottsplatser, Hemlingby friluftsområde och Gasklockorna tillgängliggöra sina lokaler genom en ökad samverkan internt men även med föreningslivet.

2.2 Utbud

2.2.1 Bredd på utbud

Det aktivitetsutbud som funnits under loven 2018 är relativt brett. Med hjälp av den samlade kompetensen inom förvaltningen och föreningslivet har de aktiviteter som anordnats berört både kultur- och fritidsområdet och riktat sig till barn och ungdomar i olika åldersgrupper. Vissa av de verksamheter som har öppnet under loven satsar extra på aktiviteter och beskriver loven som en tid då de får möjlighet att frångå det vardagliga schemat. Under loven finns möjligheten att hålla öppet under dagtid, då barn och unga vanligtvis går i skolan. Det finns även möjlighet att öppna upp verksamheten för barnfamiljer eftersom vissa vårdnadshavare själva är lediga under loven och har möjlighet att besöka verksamheter tillsammans med sina barn.

Genom att stödja olika föreningar i arrangerande av lovaktiviteter kan KoF säkra ett brett utbud över flera platser i kommunen. Desto fler verksamheter och föreningar som arrangerar lovverksamhet ju mer varierat utbud kan erbjudas till barn och unga. Om hänsyn tas till geografisk placering i bidragsprocessen kan KoF säkerställa att lovaktiviteter sker på olika platser i hela kommunen.

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr
Godkänd av	Datum 2019-01-17
	Rev
	Referens

2.2.2 Barns och ungas inflytande i lovutbud

För att säkerställa att det lovutbud som erbjuds till barn och unga matchar efterfrågan så bör KoF:s verksamheter och föreningar ta tillvara på barns och ungas åsikter. Verksamheterna bör se över olika metoder för åsiktsinsamling och möjliggöra för barn och ungas olika sätt att uttrycka sina åsikter. Ett sätt att öka barns och ungas inflytande är att använda sig av en referensgrupp med unga som sitter med i bidragsgruppen och bedömer vilka lovaktiviteter som bör få bidrag. Ett annat sätt är att stimulera barns och ungas egen kreativitet och satsa på att låta ungdomsföreningar arrangera lovaktiviteter.

2.2.3 Fördelning av resurser

För att säkerställa att utbudet är varierat, vänder sig till barn och unga i alla åldrar och på olika geografiska platser bör bidrag och resurser fördelas till föreningar som arrangerar aktiviteter som vänder sig till alla barn oavsett förutsättningar och bakgrund. KoF bör göra en inventering för att synliggöra vilka åldrar de egna verksamheterna arrangerar aktiviteter för. Genom att skapa rutiner för informationsinsamling kan KoF lättare överblicka utbudet av planerad lovverksamhet och få en bild över vad som kommer att arrangeras, inom vilka områden och för vilka målgrupper det saknas aktiviteter. Genom att bjuda in representanter från de verksamheter och föreningar som anordnar lovaktiviteter för barn och unga till informationsträffar kan man möjliggöra samverkan, informationsspridning och få en överblick över vad som händer i hela kommunen.

2.3 Kommunikation

2.3.1 Marknadsföring

Marknadsföringen av lovaktiviteter har under 2018 skett via många kanaler; bland annat via annonser på Facebook, bussreklam och affischer, där webbadressen till kalendern på www.gavle.se/lovigavle har varit i fokus. Till sommar- och höstlovet 2018 trycktes en dubbelsidig flyer med information om att söka sig till Gävle kommuns webbsida och lovkalendern, för att ta del av information om lovaktiviteterna. Flyern skickades till alla skolor, bibliotek m.m. Pressmeddelanden har skickats ut inför samtliga lov.

Inför jullovet gjordes en större marknadsföringsinsats, dels genom annons i Mitt Gävle, som är en gratistidning som når 52 000 hushåll i Gävle. Flyern som delats ut i skolorna fick fler sidor och det jobbades mer aktivt med bilder för att nå och locka fler målgrupper att besöka hemsidan. Då det fanns mer plats än på tidigare flyers fanns också större möjligheter att lyfta och illustrera fler aktiviteter under jullovet. Projektgruppen valde att översätta informationen om hemsidan till två av de största språken bland barn och unga och deras vuxna i kommunen; arabiska och somaliska. Eftersom projektgruppen uppmärksammade att flyern till höstlovet inte delades ut till samtliga elever beslutade styrgruppen att flyers bör åtföljas av ett personligt besök på skolorna, för att försöka få fler skolor att dela ut den till alla sina elever. Detta gjorde projektgruppen under två dagar i december. Affischen har även visats på digitala anslagstavlor som finns på Kulturskolan, Stadsbiblioteket och Stadshuset inför jullovet.

Under tidigare sport- och sommarlov har kommunen administrerat en broschyr med information om aktiviteter som sker på sommarlovet. Innan sommarlovet 2018 togs ett beslut i Gävle Kommun att den tryckta kommunikationen skulle minska och man införde därför en kalenderplattform på www.gavle.se/lovigavle där lovaktiviteter istället skulle administreras. Projektgruppen har tagit emot mycket kritik från föreningslivet om kalenderns otillgänglighet

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

och dåliga funktion. Föreningar uttrycker en besvikelse över att broschyren har blivit ersatt av detta verktyg och hur denna förändring hanterades och kommunicerades av kommunen. Flertalet föreningar uttrycker att de fått ett minskat antal deltagare på sina lovaktiviteter på sommarlovet 2018, några aktörer har till och med fått ställa in aktiviteter, och många härrör detta till att kalendern ersatte broschyren. Flera i föreningslivet använde broschyren som sin enda eller viktigaste kanal för att nå målgruppen med sina aktiviteter och upplever nu att det ligger ett betydligt större ansvar på föreningen för att sprida information om sina aktiviteter. De upplever ett minskat stöd i marknadsföringen från kommunens sida.

Den digitala kalendern har också fått mycket kritik från allmänheten för att den inte är enkel att söka och hitta i. Även om statistiken visar att 98 procent av svenskarna har internet hemma och att 9 av 10 har en smartmobil (Internetstiftelsen i Sverige 2018), är det fortfarande så att många inte kan navigera i eller kan förstå digital information på grund av ovana, språk eller funktionsvariationer. I Kultur och Fritidsnämndens verksamhetsplan 2018–2020 finns att läsa: "Förtroende byggs också genom att KoF:s verksamheter anpassar sin kommunikation efter invånarnas behov och förutsättningar. Att hitta nya sätt för att kommunicera och interagera med invånarna är avgörande för att tillvarata deras engagemang och önskan att påverka och vara delaktiga." Att informationen behöver spridas på flera sätt är en tillgänglighetsfråga. En annan tillgänglighetsfråga är att information behöver finnas på olika språk för att så många som möjligt ska kunna ta del av den. Google translate fungerar inte alltid och tyvärr får inte alltid översättningsföretag till det rätt heller, vilket projektgruppen fick erfara vid översättning av det tryckta materialet om badreglerna och jullovsbroshyren.

Kommunens kommunikationsavdelning arbetar nu med att göra kalendern mer lättillgänglig och göra det lättare att söka på arrangemang, ålder, stadsdel, tid, dag osv. Några saker som är positivt med kalendern är att arrangören själv kan lägga in info om sin aktivitet, samt göra ändringar om innehåll, plats eller liknande ändras. Det går också att ha en mycket senare deadline än tidigare när det var en tryckt broschyr.

Som stöd i arbetet med kommunikation har projektgruppen tagit hjälp av kommunikationsstrategen på KoF. Samarbetet med Webb- och produktionsenheten (WPE) har inte alltid varit helt lätt då information om lovaktiviteter inte har varit klara inom WPE:s deadlines. Det skulle behövas mycket längre framförhållning när föreningar erbjuds att ansöka om stöd och processen med att bevilja stöd måste gå fortare för att kunna hållas inom WPE:s tidsramar. Brist på bilder att använda har varit ett annat problem, för att locka barn och unga är bilder och utformning av informationsmaterial otroligt viktiga. Marknadsföringen bör beskriva barn och unga i aktivitet på bilderna, men barnen får inte vara från en annan åldersgrupp än målgruppen. Bilder, särskilt på barn och vinter, saknas bland kommunens foton. Föreningar och verksamheter har även fått i uppdrag att själva bidra med bilder men de har varit av varierande kvalitet. Projektgruppen och kommunikationsstrategen har upplevt att WPE inte alltid har haft möjlighet att få till en lockande utformning på flyers och affischer.

2.3.2 Direkt kommunikation

För att möta barn och unga och deras vuxna med information om de aktiviteter som ägde rum på höstlovet deltog projektgruppen i arrangemanget Halloween i city med en frågesport om lovet aktiviteter. Projektgruppen hade också skapande aktiviteter och ansiktsmålning i samma tält, tillsammans med Gävle Citysamverkan. För att illustrera höstlovsaktiviteterna

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

hade projektgruppen hängt upp bilder med olika lovaktiviteter i tälttaket (se bild 1). I tältet fanns en iPad där kalendern på www.gavle.se/lovigavle visades upp. Arrangemanget blev en positiv upplevelse av personliga möten och möjlighet att ge direkt information till berörda. Att skapa möjlighet för direkta möten och informationsutbyte om lov är ett arbete som kan utvecklas. Ett förslag är att använda unga ambassadörer som sprider lovinformation till andra barn och unga på skolor, fritidsgårdar och andra mötesplatser. Genom unga förebilder som marknadsför lovverksamhet kan intresset för aktiviteterna öka. En direkt kommunikation skulle kunna ge de verksamheter som bedriver lovverksamhet en möjlighet att samla in åsikter från det civila samhället om vilka lovaktiviteter som efterfrågas.



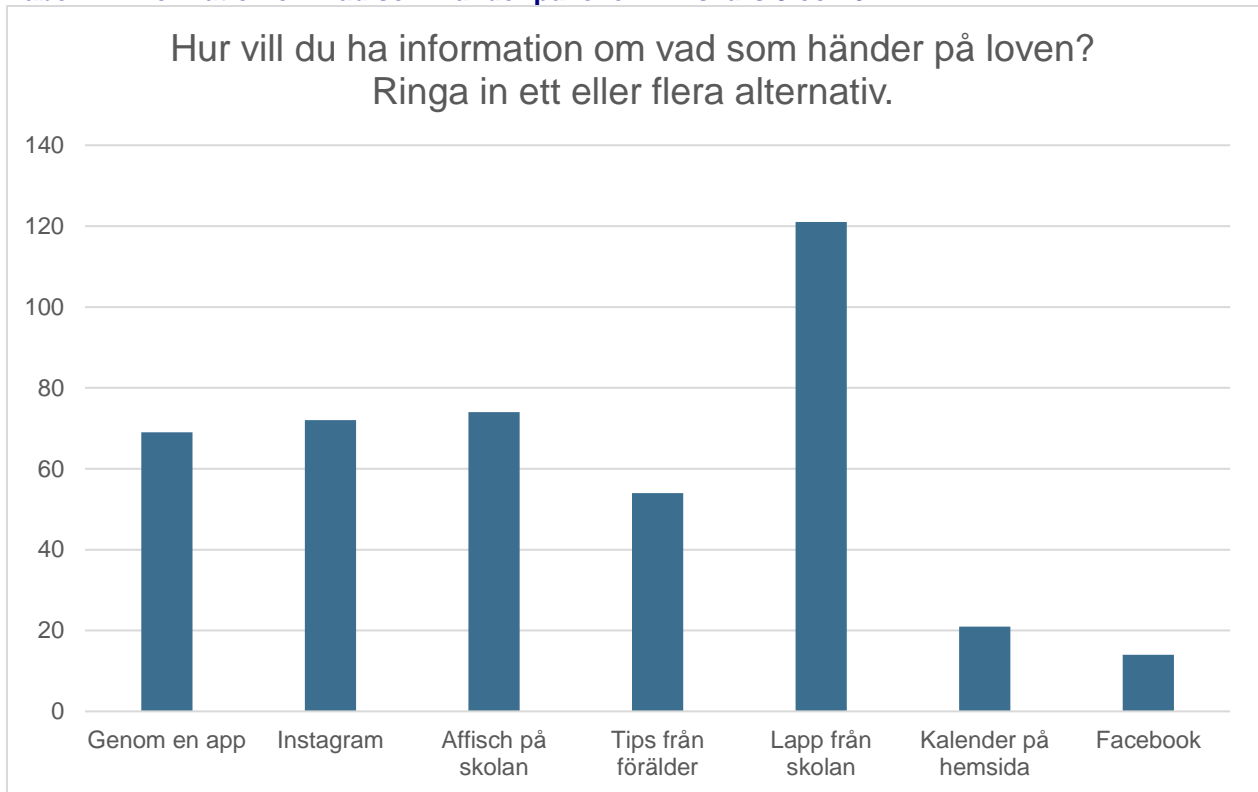
Bild 1. Bilder på lovaktiviteter under arrangemanget Halloween i city

2.3.3 Barns åsikter om kommunikation kring loven

Till Barnkonventionens dag den 20 november i Gavlerinken kom alla Gävles elever i årskurs 5 och 6. Flera föreningar och andra verksamheter var där med aktiviteter och så även projektledarna från Lov i Gävle. Projektgruppen hade en tävling med några klurigheter och frågor, med syfte att marknadsföra jullovet och att ta in några barns tankar om lov och marknadsföring. En av frågorna som ställdes var ”Hur vill du helst ha information om vad som händer på loven?”, de fick ringa in ett eller flera alternativ. Det var 269 barn som svarade, av dem var 167 flickor och 87 pojkar. Bland de som svarade ville 121 barn ha information på en *Lapp från skolan*, sedan var *Genom en app*, *Instagram* och *Affisch på skolan* också populära alternativ, medan endast 21 respektive 14 svaranden ville ha *Information genom en hemsida* eller *Facebook*.

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle		Nr		
Godkänd av		Datum 2019-01-17	Rev	Referens

Tabell 1. Information om vad som händer på loven - Årskurs 5 och 6



Tabell 1. Tabellen beskriver hur barn i årskurs 5 och 6 vill få information om vad som händer på loven. Totalt svarade 269 unika barn på frågeställningen där man kunde välja flera alternativ.

2.3.4 Arrangörskommunikation

För att kommunicera med föreningar och andra aktörer inför loven, om möjligheter och riktlinjer kring stöd, om marknadsföring m.m., har projektgruppen använt sig av kontaktuppgifter i kommunens föreningsregister FRI. Där finns närmare tusen e-postadresser, men många är inaktuella då föreningar har bytt ut kontaktpersoner eller bytt e-postadresser utan att meddela FRI, vilket gör att informationen inte alltid kommer fram till alla berörda. En rensning i FRI gjordes under 2018 och under föreningskvällen i december uppmanades alla att kontrollera sina uppgifter i FRI. Ett annat problem med att använda föreningsregistret är att det inte går att sortera bort de föreningar som inte vänder sig till barn och unga, så flera föreningar har hört av sig om att informationen som skickats till dem är irrelevant. Andra aktörer, såsom kommunala bolag och kommunens egna verksamheter finns inte med i detta register, därför har projektgruppen försökt att göra en kontaktlista vid sidan av föreningarna.

I början av projektet var det flera av kommunens egna verksamheter som kände sig förbisedda eller ansåg att det var konstigt att de skulle söka stöd på samma villkor som föreningarna. Projektgruppen förändrade därför arbetssättet inför jullovet. Vissa av KoF:s egna verksamheter har uttryckt en önskan om att lovpengarna borde ha fördelats till dem i första hand.

På gavle.se fanns inte information om och hur man som förening kan söka stöd för avgiftsfria lovaktiviteter. Om nytt statligt stöd kommer i framtiden bör sådan information finnas på Gävle kommuns hemsida. Informationen måste finnas på sidorna för Kultur & Föreningsstöd

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

och det bör finnas länk till den informationen från www.gavle.se/lovigavle och tvärtom.

Arrangörerna har ett eget ansvar i kommunikationen om sina lovaktiviteter, de måste själva ta reda på var målgruppen finns, hur de bör kommunicera och locka dem till aktiviteten. För att skapa hållbarhet behöver arrangörerna själva kunna lägga in information på gavle.se/lovigavle. När arrangören använder kalendern kan de själva välja den information som de finner relevant och kan också uppdatera informationen om ändringar uppstår.

Projektgruppen har kommunicerat med föreningar främst genom en gemensam e-post som alla fyra i projektgruppen har tillgång till. Den har varit nödvändig för att projektgruppen ska ha en gemensam avsändare gentemot samarbetspartners. En fördel med den gemensamma e-posten är att alla samtidigt ser det som kommer in till projektgruppen via e-post. Men det finns också några nackdelar med e-posten. Det tog tid för projektgruppen att hitta ett system för sortering av e-post, ett system för att se vad som behövde följas upp och vad som var avklarat och vad alla behövde se för kännedom. Tillgång till Lov i Gävles e-post fungerade enbart på dator, inte i mobil vilket gjorde att projektgruppen inte var lika tillgängliga på den e-posten som på projektledarnas respektive e-post.

2.3.5 Förslag till framtida kommunikation

Det behövs en kommunikationsplan för att synliggöra de lovaktiviteter som sker i kommunen. Projektgruppen har i samarbete med kommunikationsstrategen gjort en kommunikationsplan som överlämnades till styrgruppen i januari. Planen systematiserar arbetet med marknadsföringen kring loven, innehåller en checklista, riktlinjer och en distributionslista för tryckt material. Planen innehåller också förslag på kostnadsfria och avgiftsbelagda marknadsföringskanaler samt hur de kan användas, vem man vänder sig till vid beställning och vilka olika deadlines de har. Syftet med planen är att få en struktur kring marknadsföringsinsatser, underlätta för kommande personer som arbetar med lovaktiviteter samt underlätta samarbetet med WPE.

Inför kommande lov bör olika målgrupper tydliggöras och marknadsföringen anpassas till olika medborgares och stadsdelars behov. Kommunikationen bör vara attraktiv och tydlig. Det behöver arbetas vidare på verktyg som är tydliga för besökaren, både för medborgare och turister. De olika verktyg som finns i kommunen i dagsläget, såsom olika kalendrar, behöver synkroniseras så att informationen blir lätt att hitta för besökaren och lättare att lägga in för arrangörer. Det bör vara en samlad plattform, målet ska vara att alla invånare ska veta var de hittar information om loven. Samtliga arrangörer behöver använda olika nätverk och kommunicera på rätt plattformar för att nå målgruppen barn och unga och deras vuxna. Skolan är en viktig samarbetspart för att få ut information.

2.4 Resurser

Under 2018 hade KoF tillsammans med föreningslivet många resurser för att anordna avgiftsfria lovaktiviteter vilket möjliggjordes tack vare statsbidragen. Många av verksamheterna poängterade i projektets kartläggning att extra ekonomiska resurser är nödvändiga för att kunna anordna lovaktiviteter, vissa verksamheter behöver extra resurser bara för att kunna ha öppet på lov. Resurser kan fås genom samverkan, KoF behöver använda sina egna resurser och samverka med andra aktörer på ett smart och effektivt sätt för att så många som möjligt ska kunna ta del av stimulerande aktiviteter på loven även utan det statliga stödet. Samtliga strategiska program inom KoF prioriterar målgruppen barn och unga och

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle		Nr		
Godkänd av		Datum 2019-01-17	Rev	Referens

särskilda insatser ska göras för att nå barn och unga som inte deltar i kultur- och fritidsverksamheter. Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan 2018–2020 beskriver att en framgångsfaktor för detta är att utveckla verksamheten utifrån barns och ungas intresse och behov. Projektgruppen har identifierat följande resursområden som är relevanta för arbetet med lovaktiviteter: personal, lokaler, ekonomi, samt kompetens och kunskap.

2.4.1 Ekonomiska resurser

Att extra stöd är nödvändigt för att kunna genomföra avgiftsfria lovaktiviteter har kunnat utläsas av verksamheternas svar i kartläggningen. Men när inget extra stöd längre kommer gäller det att jobba med de resurser som finns i KoF:s ordinarie budget. Under de senaste åren har kommunens stöd till föreningar minskat vilket har påverkat deras möjligheter att anordna aktiviteter. Enligt Socialstyrelsens riktlinjer ska inte det statliga stödet för lovaktiviteter ersätta kommunernas ordinarie satsning på lovaktiviteter, utan öka den.

En fråga projektgruppen berört handlar om definition av ordinarie verksamhet och de öppettider verksamheten erbjuder inom sin ordinarie verksamhet. Vad är och vem definierar ordinarie verksamhet? Kan lov inbegripas i ordinarie verksamhet eftersom KoF i stor utsträckning ska arbeta med barns fritid? Prioritering av resurser till loven behövs göras på flera nivåer, på politisk nivå, på avdelningsnivå och på verksamhetsnivå.

2.4.2 Personella resurser

Inom Kultur & Fritidsförvaltningen arbetar ca. 250 personer och många av dem träffar barn och unga dagligen. Med extra ekonomiska resurser kan verksamheterna utöka bemanning och öppettider på lov, då många i personalen annars är lediga. Men utan det statliga stödet behöver KoF använda och fördela den personal de har för att se till att verksamheten är öppen och anordnar meningsfulla aktiviteter under loven. Om KoF ska prioritera barn och unga som det står i de strategiska dokumenten, måste verksamheterna ha öppet och bemanning på deras fritid, det vill säga på kvällar, helger och lov.

Många av föreningslivets personella resurser arbetar ideellt. Ideella krafter mäktar inte alltid med att arrangera aktiviteter för fler än sina medlemmar eller utöka sin verksamhet trots att fler aktiviteter efterfrågas från olika håll. På Lillhagsbadet efterfrågas mamma- och barn-bad från allmänheten men föreningen har inte möjlighet att starta upp aktiviteten just på grund av att verksamheten drivs ideellt.

2.4.3 Lokalresurser

KoF har många olika typer av lokaler utspridda över hela kommunen, dessa är en stor resurs. Projektgruppen anser att KoF skulle kunna utnyttja dessa lokaler ännu mer i samverkan med föreningslivet. Ett antal föreningar står utan egna lokaler och har svårt att anordna lovaktiviteter på grund av detta. I verksamhetsplan 2018–2021 för KoF ligger ett uppdrag att öka samordningen av lokaler för att minska onödiga hyreskostnader. Avdelning Fritid arbetar aktivt med att tillhandahålla skolornas idrottsbussar på kvällar och helger till föreningar. Att resonera kring nyttjandet av fler lokaler i kommunens ägo på tider då egna verksamheten är stängd kan öppna upp för mer verksamhet i lokaler såsom skolor, bibliotek och fritidsgårdar. Inom sim- och badverksamheten i Gävle råder stor brist på lediga bassängtider. Både simföreningar och allmänhet uttrycker att fler bassänger behövs. I dagsläget är det därför inte möjligt att utöka simskolor, inte heller personalresurserna räcker till för att täcka behoven.

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

I det Idrottspolitiska programmet står att Gävle Kommun ska erbjuda ytor för spontanidrott både inomhus och utomhus: "Ett sätt att stödja spontanidrotten är att reservera tider för drop-in idrott i idrottsanläggningar ". Det gäller att hitta sätt att samverka kommun och föreningar emellan och uppmuntra samverkan mellan föreningar i högre grad än i dagsläget.

2.4.4 Kompetens och kunskap

När det gäller kompetens och kunskap har Kultur och fritidsnämnden i verksamhetsplan 2018–2020 identifierat denna framgångsfaktor: "Att samarbetet utvecklas mellan civilsamhällets företrädare och verksamheterna för att öka kompetens och utveckla verksamheter ". Genom att olika verksamheter delar med sig till varandra av sin kompetens och kunskap om arbetet med barn och unga, kan verksamheter bättre möta barn och ungas behov och önskemål. KoF kan utveckla sitt arbete med att dela med sig till och lära av föreningslivet. Ett område där projektgruppen ser att det finns behov av utökad kunskap både hos kommunens egna verksamheter och föreningar är inom kommunikation och marknadsföring. Detta kan göras genom att ta reda på hur barn och unga bäst nås och genom det utveckla lovkommunikationen.

2.5 Samverkan

2.5.1 Intern samverkan

Samverkan mellan olika verksamheter inom förvaltningen för att arrangera lovverksamhet är låg och vikten av detta behöver tydliggöras. Genom att samverka kan förvaltningen hitta sätt att erbjuda lovverksamhet utan att behöva ha full personalbemanning. Att öka möjlighet till samverkan över enheter kan även öppna upp för nya tankar och perspektiv.

För att kunna sprida lovinformation behöver samverkan mellan KoF och Utbildning Gävle öka. I dagsläget finns inga bestämda kanaler för informationsspridning om lovverksamhet och för att säkerställa att alla barn och unga i kommunen får lovinformation bör dessa upprättas och följas systematiskt inför varje lov. För att tydliggöra relevansen av samverkan bör frågan lyftas på chefsnivå. Att barn och unga tar del av kultur- och fritidsaktiviteter under loven är inte bara relevant för KoF utan även för Utbildning Gävle då en tillfredställande fritid kan öka barns och ungas hälsa och prestation i skolan. I samverkan med Socialtjänsten kan KoF bli bättre på att hitta målgrupper med stora behov av kostnadsfria kultur- och fritidsaktiviteter och nå dem med information. Genom samverkan med SFI och Komvux kan KoF och föreningar sprida information om sina aktiviteter till fler vårdnadshavare.

Projektsamverkan mellan projektledare för simskola och lovaktiviteter skedde genom att projektledaren för simskola säkerställde att lovaktiviteter genomfördes med en koppling till bad och vattenvana. Elever i förskoleklass uppmuntrades till att delta i lovaktiviteterna. Eftersom projektet för simskola hade en väldigt begränsad målgrupp var det svårt att samverka mellan projekten.

2.5.2 Extern samverkan

Genom att öppna upp för samverkan mellan olika aktörer kan man bidra till utveckling av lovverksamhet. Då olika aktörer möter olika barn och unga kan det även bidra till att aktörer når nya målgrupper och kan sprida sin verksamhet till barn och unga som de vanligtvis har svårt att nå. Detta kan göras genom att tydligt prioritera samverkansansökningar i bidragsförfarandet eller genom att KoF i sin bidragsroll agerar samverkansmedlare mellan olika aktörer där man ser en möjlighet för samverkan.

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle		Nr		
Godkänd av		Datum 2019-01-17	Rev	Referens

Samverkan behövs mellan KoF och föreningar för att säkerställa ett brett utbud och för att kunna sprida samlad information om de lovaktiviteter som sker. En ökad samverkan mellan fritidsgårdar och andra föreningar kan ge fritidsgårdsbesökare ett större nätverk och möjlighet att skapa nya relationer med människor man annars inte skulle möta.

2.5.3 Olika samverkansformer

Genom föreningsträffar, samverkansgrupper och informationsspridning skapas tillfällen för olika aktörer att mötas och diskutera lovaktiviteter. På detta sätt kan samverkan mellan olika aktörer öka. Genom goda exempel blir det lättare att hitta andra samverkansformer. Ett gott exempel på samverkan är samarbetet *Konstiga måndagar* mellan bibliotek och kulturskola som genomfördes under vardagar men som även ledde till ett genomförande av en gemensam lovaktivitet. Rapatac och Sommarpunkten samverkade om tider och dagar så att deras olika lovaktiviteter i samma område inte skulle krocka. De valde att komplettera varandra istället för att konkurrera. För att öka samverkan måste det finnas tid och rum för att diskutera möjligheter till och fördelar med samverkan.

För att motverka segregation behöver barn från olika områden mötas. Därför behöver man säkerställa att de aktiviteter som sker riktar sig till barn och unga från olika områden. Genom att bygga broar mellan aktörer och flytta verksamheter till olika områden kan man få människor från olika områden att mötas.

3 Uppföljning och effekter av kostnadsfria lovaktiviteter

3.1 Budget

Det fanns inget krav från Socialstyrelsen att stöd skulle ges till externa aktörer. Gävle kommun valde dock tidigt att samverka med föreningslivet för att uppnå syftet med uppdraget. Föreningslivet har en viktig roll i samhället och når flera målgrupper med en bred och många gånger kvalitativ verksamhet. Styrgruppen beslutade under januari månad att fastställa en riktlinje för hur det statliga stödet för lov och sommarlov skulle fördelas på egen regi (kommunal verksamhet) och externa aktörer (föreningslivet). Riktlinjen fastställdes till 40 % egen regi och 60% extern regi. Styrgruppens riktlinje skulle följas i den mån det gick att uppfylla Socialstyrelsens önskade resultat och effekter. Tabellerna nedan redovisar hur medlen för lovaktiviteter fördelats. Totalt betalades 3 890 280 kr ut i föreningsbidrag för lovaktiviteter, vilket var 61,6% av det statliga stödet för avgiftsfria lovaktiviteter.

I den ekonomiska redovisningen till Socialstyrelsen hamnar alla bidrag till föreningar under Köpta tjänster och därmed också alla föreningars kostnader för löner, lokalhyra, marknadsföring och utrustning. Posterna för löner, lokalhyra, marknadsföring och utrustning i tabellen är alltså kommunens egna kostnader. I Köpta tjänster ingår också kostnader för artister och andra uppdragstagare som anlitas vid aktiviteter, transporter, kursavgifter för projektgruppen med mera.

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle		Nr		
Godkänd av		Datum 2019-01-17	Rev	Referens

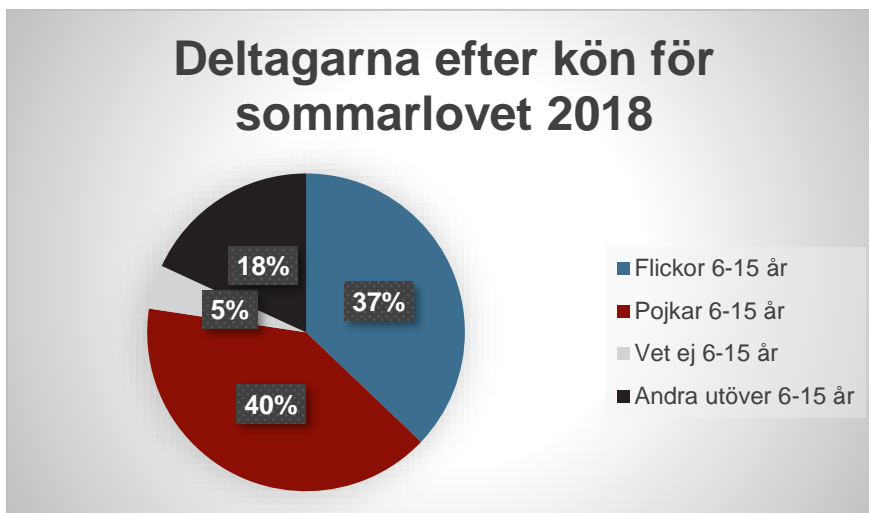
Tabell 2. Ekonomisk redovisning sommarlovsaktiviteter 2018

Lönekostnader inklusive sociala avgifter	310 522 kr
Lokalhyra	30 325 kr
Köpta tjänster	2 550 978 kr
Annonsering och marknadsföring	8 592 kr
Utrustning	67 024 kr
Summa	2 967 441 kr
Erhållet bidrag	2 783 448 kr
Egen kostnad sommarlovsaktiviteter	183 993 kr

Tabell 3. Ekonomisk redovisning lovaktiviteter övriga lov 2018

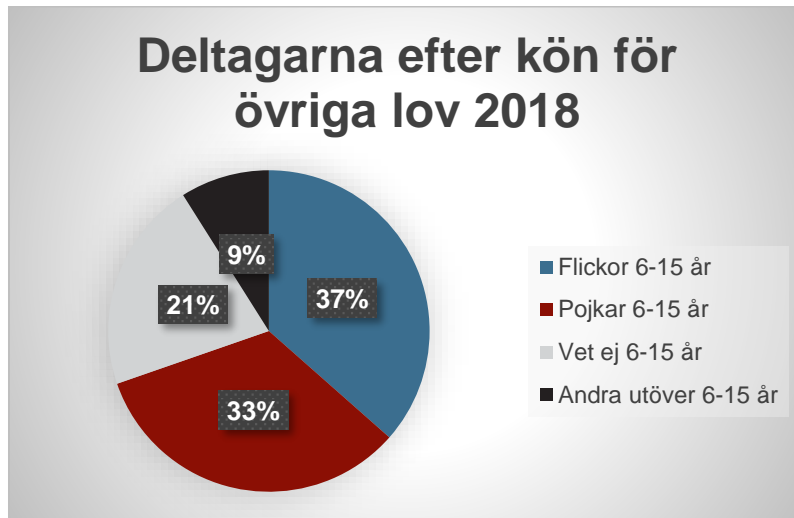
Lönekostnader inklusive sociala avgifter	929 931 kr
Lokalhyra	- kr
Köpta tjänster	2 732 656 kr
Annonsering och marknadsföring	55 013 kr
Utrustning	125 573 kr
Summa	3 843 173 kr
Erhållet bidrag	3 527 719 kr
Egen kostnad övriga lovaktiviteter	315 454 kr

Då sommarlovet är det enskilt längsta lovet har större delen av all lovverksamhet genomförts under perioden juni-augusti. Totalt har 29 472 deltagare tagit del av sommarlovsaktiviteter, för övriga lov har 9997 deltagare tagit del av olika aktiviteter. Tabellerna nedan redogör för hur dessa varit fördelade per kön och ålder. Att notera särskilt är att gruppen ”Andra utöver 6–15 år” består av yngre och äldre syskon, medföljande vuxna, ledare och vänner.

Tabell 4. Deltagare i sommarlovsaktiviteter 2018

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle		Nr		
Godkänd av		Datum 2019-01-17	Rev	Referens

Tabell 5. Deltagare i lovaktiviteter på övriga lov 2018



3.2 Verksamhet i egen regi

Verksamheter inom KoF som anordnade lovaktiviteter under året var Konstcentrum, Kulturskolan, Biblioteken, Kultur & Föreningsstöd och Fritid. Utöver verksamheter inom Kultur & Fritid har även enstaka fritidshem inom Utbildning Gävle anordnat aktiviteter samt Gästrike återvinnare.

Några av verksamheterna inom KoF har fått ansöka om stöd för lovaktiviteter, då genom en enklare ansökningsprocess än den som föreningarna behövde göra. Några verksamheter samverkade med projektledarna inom Lov i Gävle i arrangerandet av lovaktiviteter.

Resultatet och effekterna av verksamheten har slagit ut olika. Många barn har deltagit i aktiviteterna samtidigt som många verksamheter upplever att det har varit svårt att nå nya målgrupper.

3.2.1 Aktiviteter i egen regi

Aktiviteter som har genomförts av KoF har bland annat varit Barnfestival och Hjulén rullar vidare på Gasklockorna, Cirkusläger i Norrsundet, aktiviteter på Stadsbiblioteket och Närbiblioteken, utflykter och aktiviteter på fritidshemmen i Andersberg och på Staffanskolan, workshop på tema textiler på Konstcentrum, samt avgiftsfria liftkort i Hemlingbybacken under sportlovet.

Samtliga lovaktiviteter i egen regi har nått 13 041 barn och unga, varav verksamheten har uppskattat 51% flickor och 49% pojkar. Biblioteken står för den enskilt största andelen av besökarna. Tyvärr saknas god statistik för hur många aktiviteter som genomförts, detta på grund av att det i alla lägen varit svårt att definiera vad en aktivitet är samt att veta hur många aktiviteter som varje aktör genomfört.

Flera aktiviteter har kunnat genomföras i samverkan med föreningslivet. Detta har bidragit till att barn från olika områden har kunnat delta och mötas.

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle		Nr		
Godkänd av		Datum 2019-01-17	Rev	Referens

3.3 Verksamhet i extern regi

Föreningslivet har anordnat större delen av samtliga lovaktiviteter inom projektet. Över 40 olika externa aktörer har genomfört lovaktiviteter med stöd av de statliga medlen. Exempel på dessa aktörer är Röda korset, ABF, Bilda, Unga örnar, IK Sätra, Gävles unga, Öppen värld, Aktiva Gävleborg, Region Gävleborg, Verdandi m.fl.

3.3.1 Aktiviteter i extern regi

Samtliga lovaktiviteter i extern regi har nått 26 428 barn och unga. Föreningslivet har bland annat anordnat prova på aktiviteter, spontanverksamhet, bad, idrott, läger, dagkollo, cirkus, teater, skapande, läsfrämjande aktiviteter mm. Många föreningar har som lovaktiviteter genomfört verksamhet som är en del av ordinarie verksamhet medan andra har testat på annan verksamhet för att få nya målgrupper.

Föreningarna redovisar att många barn har kunnat delta eftersom aktiviteterna varit avgiftsfria. Många uppger även att aktiviteter som erbjudits i närområdet där målgruppen bor har lockat fler deltagare. Det är en stor skillnad på antalet barn som deltagit på olika aktiviteter. En del aktiviteter har haft ett tiotal deltagare och andra ett hundratal. En annan skillnad som identifierats är vilka aktiviteter som flickor och pojkar deltagit på.

Samverkan mellan olika föreningar har bidragit till att barn med olika social bakgrund deltagit på samma aktiviteter samt att integration har främjats. När föreningar med olika förutsättningar samverkar kan vi se synergieffekter som gynnar barn och unga. Till exempel har en del föreningar många ledare men få deltagare och andra många deltagare men få ledare. Vi kan även se exempel på föreningar som har svårt att nå olika målgrupper men som i samverkan med andra föreningar kan nå fler.

4 Uppföljning och effekter av avgiftsfri simskola

4.1 Budget

Gävle kommun rekvirerade 2 848 217 kr för uppdraget med avgiftsfri simskola i januari 2018. Stödets storlek baserades på antalet barn i förskoleklass som bor i kommunen. När rekvireringsperioden var över fick Gävle kommun ytterligare stöd eftersom en del kommuner tackat nej till den nationella satsningen. Projektets budget blev totalt 3 464 165 kronor. Projektets medel användes i första hand till personalkostnader eftersom simlärare var den viktigaste resursen för att genomföra uppdraget. Projektets medel användes även för material till simskolan. Redovisningen av budget är enligt Gävle kommuns egna redovisningssystem i Agresso. Bidrag är den summan som utbetalats till föreningar för att genomföra uppdrag och aktiviteter. I detta ingår löner, transportkostnader, material osv.

Tabell 6. Ekonomisk redovisning avgiftsfri simskola

Vad	Totalt
Personalkostnader	559 000 kr
Bidrag	780 000 kr
Övrigt material och främmande tjänster	1 167 500 kr

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle		Nr		
Godkänd av		Datum 2019-01-17	Rev	Referens

Tabell 7. Sammanställning av aktiviteter och deltagare avgiftsfri simskola

Arrangör	Aktivitet	Vecka	Antal Flickor 2011/2012	Antal pojkar 2011/2012	Totalt	Övriga Flickor	Övriga pojkar	Totalt
Aktiva Gävleborg	Badaktiviteter	25–31	112	94	206	159	137	296
Sommarkulan	Bad	25–26	0	3	3	240	264	504
Harnäs-Skutskär sommarsimskola	Simskola	25–26	5	10	15			17
Rapatac	Badaktiviteter	25–31	8	8	16	43	66	109
Fjärran festivalen	Öppet hus	33						150
Gävle simsällskap	Simskola	37–49	5	12	17			
Harnäs-Skutskär simsällskap	Simskola	37–47	7	9	16			
SLS undervisning vattenvana	Simskola	41–47	2	12	14			
GSS ordinarie simskola	Simskola	37–50	36	30	66			
HSS ordinarie simskola	Simskola	37–47	12	10	22			
SLS ordinarie simskola	Simskola		17	22	39			
Aktiva Gävleborg lovsimskola	Höstlovets simskola	44	28	23	51	17	21	38
Fjärran Höjder	Gratis bad och badaktiviteter	44	56	81	137	703	791	1494
SLS märkestagning höstlovets	Märkestagning och vattenlekar	44	3	5	8			
Gävle Simsällskap + Rapatac	Intensivsimskola	50–51	2	7	9	6	8	14
		Totalt	293	331	624	1168	1287	2622

4.2 Projektgenomförande

Styrgruppen beslutade i januari 2018 att en projektledare skulle arbeta med uppdraget avgiftsfri simskola för elever i förskoleklass. Projektsamordnaren startade planeringen av arbetet med avgiftsfri simskola under våren 2018 för att aktiviteter skulle genomföras innan och under sommaren. Projektledaren tillträdde tjänsten i maj.

Projektets genomförande är uppdelat i olika delar. En del aktiviteter är anpassade efter riktlinjerna för avgiftsfria lovaktiviteter och avgiftsfri simskola. Nedan beskrivs de aktiviteter som genomfördes under projektperioden maj – december 2018. Totalt antal deltagare i badaktiviteterna var 624 barn födda 2011–2012, 2 622 övriga barn och unga.

4.2.1 Kartläggning simkunnighet

Under våren 2018 inledde projektsamordnaren kontakt med två föreningar, Aktiva Gävleborg och Rapatac som arbetar i socioekonomiskt utsatta områden i Gävle. Båda föreningarna arbetar med och anordnar aktiviteter för barn och unga samt har en nära kontakt med vårdnadshavare. Föreningarna valde att samverka i projektet med avgiftsfri simskola och beviljades medel för att genomföra en kartläggning över barns och föräldrars simkunnighet i de områden där föreningarna är aktiva, samt anordna aktiviteter med en koppling till vattenvana.

Aktiva Gävleborg är en förening som verkar i Andersberg och anordnar lovaktiviteter för barn som bor i området. Föreningen har idag ett hundratal barn i sitt nätverk från stadsdelarna

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

Andersberg, Sätra, Nordost och Brynäs. Föreningen har genom dörrknackning och sms samlat in uppgifter i området Andersberg och Sätra från 564 personer (föräldrar och barn). Av dessa kunde 77 män, 42 kvinnor, 119 flickor och 78 pojkar simma. 42,5% av barnen (upp till 15 år) som finns med i kartläggningen kunde inte simma och bland de vuxna var samma siffra 46%. För att få föräldrarnas och barnens förtroende har föreningen anordnat olika aktiviteter som barnen har önskat. Föreningen har på så sätt lyckats få med föräldrar och barnen på idén att bada och komma i kontakt med vattnet. Föreningen hade under sommaren 48 flickor och 53 pojkar födda 2011–2012 som deltog i aktiviteter.

Rapatac är en förening som driver barn och ungdomsverksamhet i ett aktivitetscentrum som ligger på Nordost i Gävle. Föreningen fokuserar på läxläsning och aktiviteter för barn och unga. Föreningen har inför sommaren 2018 inlett en föräldrakontakt och förmedlat information om samverkan mellan projektet och föreningen om satsningen på ökad vattenvana. Kartläggningen av simkunskaper och god vattenvana genomfördes parallellt med aktiviteterna. Genom de inledande samtalen med föräldrarna uppmärksammade föreningen att de flesta föräldrarna inte kunde simma samt har stor respekt och rädsla för vatten. Av de tillfrågade föräldrarna var det fler män än kvinnor som kunde simma. Väldigt få av barnen berättade att de brukar åka och bada på fritiden. Detta berodde till stor del på kulturella orsaker. Föreningen märkte att de barn som inte hade vattenvana hade föräldrar som själva inte kunde simma. Genom kartläggningen kunde föreningen konstatera att 27 % av flickorna uttryckte att de kan simma 200 meter. Alla dessa var över 10 år. 67 % av flickorna uttryckte att de i vissa fall kände en rädsla för vatten. Av pojkarna var det 35 % som uttryckte att de kan simma 200 meter. Av pojkarna var det 25 % som uttryckte att de i vissa fall kände en rädsla för vatten. Anledningen till den låga simkunskapen bland kvinnorna och flickorna kopplade föreningen till tradition och klädsel. Majoriten av föräldrarna har aldrig lärt sig simma eftersom badkulturen skiljer sig från hemlandet. Vatten är oftast förknippat med fara och den synen för föräldrarna vidare till barnen.

Under sommaren anordnade föreningen aktiviteter under tre dagar varje vecka som hade en koppling till vattenvana. Aktiviteterna som genomfördes var: simning, vattenlekar, fiske, kanotpaddling, säkerhet kring vatten och vikten av att använda flytväst. Platser som föreningen besökte under sommaren var: Forsbacka bruk, Limön, Fjärran Höjder, Boulognerbadet och Engel Tofta. Föreningen har satsat mycket på teori om säkerhet vid vatten med syfte att öka kunskaper om vattensäkerhet. Antalet barn som deltagit i aktiviteterna är: flickor 43, och pojkar 66. Antalet barn som är födda 2011 och 2012 var 8 flickor och 8 pojkar.

Föreningen upplever att barn med föräldrar som har lägre utbildningsnivå är en viktig målgrupp som behöver ta del av kunskap och aktiviteter på sin fritid för att förstå vikten av vattensäkerhet. En effekt av sommarens aktiviteter är att föräldrarna vars barn har deltagit i aktiviteterna har blivit tryggare i situationer då deras barn är vid vatten och har fått en ökad förståelse varför det är viktigt att kunna simma. En annan effekt var att barn som i början av sommaren höll sig vid strandkanten eller på bryggan har lekt i vattnet tillsammans med Rapatacs ledare och blivit tryggare i vattnet. Barnen har utvecklat en ökad vattenvana, speciellt en grupp flickor som inte hade vattenvana innan sommaren. Aktiviteterna har främjat integration genom att barnen fått chansen att besöka nya platser och träffa andra barn. Barn från socioekonomiskt utsatta familjer som normalt inte deltar i aktiviteter som är kopplade till

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

simning har denna sommar fått möjlighet att uppnå god vattenvana. Föreningen har märkt att det är svårare att nå flickor på grund av frågor gällande klädseln vid bad. Men föreningen bemötte frågorna med att utgå från att alla barn deltar oavsett klädsel och detta fungerade bra.

Rapatac ser ett stort behov av en fortsättning med aktiviteterna. En samverkan med Gävle Kommun och tillgång till bassängtid under terminerna skulle gynna denna typ av aktivitet och många barn skulle få möjligheten att fortsätta utveckla sina simkunskaper.

"Rapatac har haft vår bästa sommar någonsin. Vi har kunnat genomföra många aktiviteter och kunna lyfta vattenvana och bad som en betydande del. Vi tycker att det är viktigt att det finns en fortsättning i arbetet med vattenvanan och kommer att se över möjligheterna till det under hösten samt ser mycket positivt på vårt samarbete under sommaren"- Rapatac

4.2.2 Sommarkulan

Sommarkulan är ett dagläger för barn i årskurs 1 – 6 som bor i Gävle. Arrangörerna är Strömsbro IF och Hagaström SK som samverkar och ansvarar för lägret under två veckor i juni. Sommaren 2018 samverkade Gävle kommun med föreningarna och startade ett integrationsprojekt genom att bjuda in föreningen Aktiva Gävleborg i samarbetet för att få barn från Andersberg att möta barnen i Strömsbro. 60 barn från Andersberg med ledare deltog i Sommarkulan. Varje dag träffades barnen på idrottsplatsen och spelade fotboll, kubb, och hoppade hopprep. 7 dagar av 9 åkte föreningen till Fjärran Höjder och badade. 240 flickor och 264 pojkar varav 3 födda 2012 deltog i sommarkulan under sommaren 2018.

De ansvariga för Sommarkulan beskriver att aktiviteten möjliggör att många barn har roligt under sommarlovets två första veckor. Barnen har fått nya kompisar, fått träffa ungdomsledare som de ser upp till och de har fått minnen och upplevelser för livet. Avgifterna har varit ytterst låga och alla har kunnat delta. De största effekterna kommer på längre sikt när alla har fått förståelse och respekt för varandra och för andra kulturer. Då kan vi leva i ett tryggare samhälle där alla känner sig välkomna. För att fortsätta driva Sommarkulan som integrationsprojekt behövs ekonomiskt stöd från Gävle Kommun för att fortsätta hålla avgifterna låga. Möten behövs för att hitta ett gemensamt sätt att jobba tillsammans med Sommarkulan. Trygghetsplaner och handlingsplaner behöver skapas för att underlätta besöket på Fjärran Höjder då många deltagande barn inte är simkunniga.

När projektledaren började i maj skulle verksamheten planera för att ta emot Sommarkulan. Verksamheten uttryckte att dessa två veckor då Sommarkulan kom till verksamheten med ungefär 500 barn innebar mycket stress, oro och medförde en ökad säkerhetsrisk eftersom många av barnen inte var simkunniga. Fjärran Höjders personal hade förväntningar på ledarna från Sommarkulan som inte uppfylldes och samverkan fungerande inte optimalt. Projektledaren har genom möten och workshops tagit fram riktlinjer som Fjärran Höjder ska implementera i sin ordinarie verksamhet när projektet är avslutat för att underlätta samarbetet med Sommarkulan.

4.2.3 Avgiftsfri sommarsimskola

Harnäs - Skutskär Simsällskap arrangerade avgiftsfri sommarsimskola under perioden 15/6—29/9 vid 10 tillfällen. Varje tillfälle var 30 minuter och 32 barn deltog. 15 flickor (5 födda

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

2011–2012) och 17 pojkar (10 födda 2011–2012) deltog i aktiviteten. Harnäs - Skutskär Simsällskap har de senaste året haft ett ökat intresse för simskola men de tillfällen föreningen erbjudit kostnadsfri simskola är intresset skyhögt vilket visar att behovet är stort men att kostnaden stoppar många föräldrar att få hjälp med att lära sina barn att simma. Fler undervisningsbassänger behövs i hela landet för att möta behovet som finns. Alla har inte tillgång till dator och internet, vilket kan innebära att de som mest behöver detta får kännedom om det försent. Detta är ett av många exempel på ett samhälle där barn ges olika förutsättningar. Föreningen anser att kommunen använt socialstyrelsens medel på ett bra sätt genom att låta simföreningarna sköta undervisningen men bristen på bassängtid är begränsad, vilket gör att för få får ta del av denna möjlighet.

4.2.4 Fjärranfestivalen

Projektgruppen planerade aktiviteten "Fjärranfestivalen" som arrangerades fredagen vecka 33, sista veckan av sommarlov innan skolorna startade. Aktiviteten marknadsfördes som öppet hus på Fjärran Höjder för barnfamiljer. Aktiviteten marknadsfördes via direktreklam till 2000 hushåll, via Fjärran Höjder, i Gävle Prides program, på biblioteken och via Gävle Kommuns lovkalender. Ca. 150 barn deltog och gick in gratis på Fjärran Höjder. Aktiviteter som erbjöds under dagen var bl.a. tipspromenad, vattenrutschkana, prova-på dans, och pyssel i form av armband och bokmärken. Cykelbiblioteket var på plats och lånade ut böcker och film med hbtq-tema. Gävle kanotklubb anordnade prova på kajak som var mycket uppskattat. Sommarjobbare från Gävles unga arbetade under dagen och bemannade de olika aktiviteterna. Vädret var en möjlig orsak att det var lågt besökarantal, det åskade och regnade under hela dagen.

4.2.5 Avgiftsfri simskola

På vardagar är det i första hand Fjärran Höjders verksamhet som tar emot barn i förskoleklass för att träna vattenvana och simning på uppdrag av Utbildning Gävle. Simföreningarna bjöds därför in till projektet och fick ta del av projektbidraget för att bedriva undervisning i vattenvana på eftermiddag/kvällstid, helger och lov mot målgruppen som ett komplement till skolans uppdrag.

Projektet öppnade upp möjligheten för en samverkan och att alla verksamheter tillsammans kunde fånga upp och ta emot så många elever som möjligt som ett komplement till skolans simundervisning. Integration var i fokus och eleverna blandades i olika simskolegrupper. Föräldrar/vårdnadshavare fick kunskaper om att det fanns möjlighet att delta i ytterligare simundervisning på skollov och helger (statsbidraget kunde även användas till att erbjuda att en förälder får möjlighet att bada gratis med sitt/sina barn).

För att marknadsföra kursen samverkade projektledaren med kommunikationsstrategen för Kultur och fritid. Kursen marknadsfördes på Gävle kommuns hemsida, Gävle kommuns intranät, Gävle kommuns Facebook, brev skickades ut till alla rektorer och badchefen gjorde en intervju i radio. Kurserna till samtliga tillfällen var fyllda efter en vecka från det att marknadsföringen började. Problemet var att majoriteten av deltagarna var simkunniga. Detta gjorde att kursen inte nådde den målgrupp som mest var i behov av kursen. När projektet är avslutat finns visionen att ett fortsatt samarbete sker mellan barn och ungdomsföreningar, simföreningarna och Fjärran Höjders verksamhet i arbetet att fortsätta

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle		Nr		
Godkänd av		Datum 2019-01-17	Rev	Referens

bedriva lovsimskola för att fånga upp alla barn och unga i olika åldrar som behöver extra simträning med för att bidra till att alla barn och unga når målen för simkunnighet.

Kvaliteten är mycket viktig i detta uppdrag med simskola för att resultatet ska bli så bra som möjligt. För att säkerställa så hög kvalitet som möjligt i uppdraget ställdes krav på att varje simförening skulle tillsätta lämplig personal som har den erfarenhet som krävs för att hantera denna typ av undervisning där både vuxen och barn ska lära sig vattenvana. För att ytterligare säkerställa kvalitet fick maxantalet i bassängen vara 8 barn och 8 vuxna. Simföreningarna var positiva till att samverka i projektet. Föreningarna fick bidrag för att genomföra aktiviteten. Efter kursens slut redovisade varje förening antalet barn/vuxen, antalet simlärare, antalet lektioner och tider. Projektgenomförandet startade vecka 37 och fortsatte fram till december. Simföreningarna hade möjligheten att anordna simskola för två extra grupper per termin. Ett krav i projektet var att alla barn ska behandlas lika vad gäller tillgång och deltagande. Detta krav uppfylldes till viss del då anmälan till simundervisningen var öppen för alla. Problemet var att kursen syftade till att öka vattenvana och majoriteten av alla barn som deltog hade redan god vattenvana.

Tabell 5. Sammanställning av avgiftsfri simskola i samverkan med simföreningar

Förening	dagar	tider	Antalet deltagare per grupp	Antal barn i ordinarie simskola och projekt flickor/pojkar
Gävle simsällskap	Lördagar 1 g / vecka, 12 tillfällen	Grupp 1: 08:00-08:30 Grupp2: 08:30 – 09:00	8 barn och 8 vuxna	Ordinarie simskola: Flickor 36. Pojkar 30 Projekt: flickor 5. Pojkar 12.
Svenska livräddningssällskapet	Tisdagar och lördagar 2 g /vecka 12 tillfällen	Grupp 1: tisdagar 16:00 – 16:30, lördagar 14.00 – 14:30. Grupp 2: tisdagar 16:30 – 17:00, lördagar 14:30 – 15:00.	6 vuxna och 6 barn	Ordinarie simskola: 19 Projekt: 10 pojkar 2 flickor
Harnäs-Skutskär simsällskap	Söndagar, 1g / vecka, 10 tillfällen	Grupp 1:17:20 – 17:50 Grupp 2:17:55 – 17:25	8 vuxna och 8 barn	Ordinarie simskola: 12 flickor, 10 pojkar. Projekt: 7 flickor 9 pojkar

Uppföljning skedde i mitten av kursen för att säkerställa att arbetet fungerade och se om något skulle ändras. Efter terminens slut skedde en utvärdering och då bjöds samtliga föreningar in med simlärarna för att diskutera hur arbetet hade gått. Detta för att ta lärdomar från hösten inför kommande utmaningar.

För att i framtiden nå de barn som har störst behov av extra simundervisning kan det fungera det bättre att föreningar samlar ihop barn i sina verksamhet som inte är simkunniga samt sprider information i sina respektive områden. Undervisningsformen fungerar inte som ett tillvägagångssätt för att få föräldrar vattenvana. Enligt simlärare blev lektionerna inte så

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle		Nr		
Godkänd av		Datum 2019-01-17	Rev	Referens

effektiva eftersom föräldrar behövde bli tillrättavisade vilket störde undervisningen. Många deltagare valde att inte komma under alla tillfällen, det kan bero på att kursen var gratis. Föreningarna lyfte att gratis simundervisning inte alltid fungerar eftersom föräldrar då väljer bort tillfällen för att det inte passar. Föreningen uppmanar att simskola istället kan bli billigare för att deltagare ska fortsätta komma kontinuerligt.

4.2.6 Intensivsimskola på Lillhagsbadet

Under höstlovet samverkade Fjärran Höjder, Gävle Simsällskap och föreningen Aktiva Gävleborg. Aktiva Gävleborg samlade ihop barn från olika stadsdelar (Andersberg, Sätra, Nordost och Brynäs) som tillsammans fick chansen att träffas och göra roliga aktiviteter och gå i simskola. Detta gjorde att barn från olika stadsdelar och med olika modersmål träffades och pratade svenska för att kommunicera med varandra.

Det var många barn i simskolan, 28 flickor och 23 pojkar som var födda 2012 deltog. Tre pojkar som var äldre deltog. Många föräldrar var även på plats för att se sina barn simma, vilket visar att Aktiva Gävleborg har lyckats förmedla hur viktig simskolan är genom marknadsföringen av aktiviteten. Föräldrarna har svårt att skiljas från barn som är sex år vilket har gjort att äldre syskon har följt med under aktiviteter som föreningen anordnat. Många barn och föräldrar blev nöjda och föreningen har även fått in många förfrågningar om när nästa simskola kommer att anordnas. Gävle Simsällskap lyfter att det vore intressant med en fortsättning. Simlärarna tyckte att det var roligt att se hur mycket tryggare barnen blev i vattnet.

För att fortsätta med denna typ av aktiviteter behöver båda föreningarna ekonomiskt stöd. Gävle Simsällskap har inte resurser att ge gratislektioner, även om utbildning i vattensäkerhet och simskola är mycket viktigt för socio-ekonomiskt utsatta grupper. Aktiva Gävleborg uppger att många föräldrar har kontaktat föreningen och tackat för alla aktiviteter som föreningen ordnat. Många av barnen som deltog i simskolan har föräldrar som är arbetslösa och kan tyvärr inte erbjuda barnen varken simskola eller andra aktiviteter som kostar. Effekten har varit att många barn i familjer med dålig ekonomi har fått chansen till ett roligt höstlov och det är den bästa effekten enligt föreningen. Simlärarna tyckte att de såg att eleverna trivdes väldigt bra med lektionerna, och verkligen ville lära sig. Några lärde sig dessutom att simma några meter under den här veckan. Båda aktörerna som samverkade under aktiviteten lyfter att behovet är stort att fortsätta bedriva denna form av simundervisning.

4.2.7 Höstlovet på Fjärran Höjder

På höstlovet arrangerade Svenska livräddningssällskapet märkestagning och vattenlekar på Fjärran Höjder i samarbete med Lov i Gävle. Alla barn i åldrarna 6–15 år fick delta. Aktiviteterna pågick mellan 09:00 – 14:00 med paus. SLS delade ut 336 simmärken till barn och unga under höstlovet. Under höstlovet besökte cirka 791 pojkar och 703 flickor badhuset och de badade gratis. Av dessa var 81 pojkar och 56 flickor födda 2012 (barn som besökte Fjärran Höjder under höstlovet med badkort är inte medräknade i denna statistik).

4.2.8 Kunskapssatsning

Från bakgrunden i förstudien har det konstaterats att en viktig del i att få barn vattenvana är att föräldrar behöver ökade kunskaper om varför barn tidigt ska lära sig simma, säkerhet vid och i vatten och livräddningskunskaper. För att säkerställa att barn lär sig vattenvana utöver

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

den ordinarie undervisningen i skolan behöver föräldrarna ta ansvar och förstå varför man måste prioritera simundervisning för att underhålla sin egen och barnens simkunskaper. En viktig del i projektet blir därför att rikta insatser mot vårdnadshavare och uppmuntra dem att bli mer delaktiga i barnens simundervisning. Under projekttiden 2018 har fokus varit kunskap, projektledaren har samlat in information om Gävle kommuns sim- och badverksamhet. Fokus har även varit att sprida kunskap om bad- och simverksamheten. Informationsmaterial på olika språk är viktigt för att alla badets besökare ska förstå badhusets regler. I projektet har nya badregler tagits fram och översatts till arabiska, somaliska, kurmanji, tigrinja och engelska. I de nya badreglerna finns pedagogiska bilder och praktisk information om badet, lämpliga badkläder, badregler och vilka föreningar man ska kontakta om man vill lära sig simma.

I projektet har en samverkan skett tillsammans med SLS och projektet *Simkunnighet för nyanlända*. Den 28 november genomfördes ett utbildningstillfälle för ledare från två olika barn och ungdomsverksamheter som är verksamma i två olika socioekonomiskt utsatta områden i Gävle. Föreläsarna informerade ledarna som i sin tur ska fortsätta arbetet att öka kunskap om vattensäkerhet hos barn, unga och deras vuxna.

4.2.9 Intensivsimskola på jullovet

Under jullovet skedde en samverkan i projektet mellan Rapatac och Gävle Simsällskap. Rapatac samlade ihop barn som är i behov av simundervisning och simskolan pågick i åtta dagar. Två grupper var anmälda, 12 barn var anmälda till den första gruppen och 9 barn födda 2012 anmälda till den andra gruppen.

Under jullovet genomförde Svenska Livräddningssällskapet märkestagning och vattenlekar på Fjärran Höjder. Aktiviteten var gratis och barn, unga och vuxna fick chansen att visa upp sin simkunnighet. Under vattenlekarna fick vem som helst delta. Här kunde barn som inte är simkunniga få möjlighet att delta och träna upp sin vattenvana genom olika övningar.

4.3 Förslag till fortsatt arbete 2019

För att föreningar ska kunna fortsätta med simundervisning behövs tillgängliga simlärare och tid i bassänger. Eftersom simföreningarna inte har medel för att arrangera gratis simskola behövs externa medel för att fortsätta bedriva simskola på fritid och lov. Valbobadet behöver användas främst till simundervisning eftersom behovet av bassängtider är stort. Projektet har bidragit till ökade kunskaper hos ledare i två föreningar och arbetet med kunskapssatsningen i samarbete med Rapatac och Aktiva Gävleborg kommer att fortsätta under 2019. Resursfrågan är viktig för att organisera verksamheten och för att effektivisera simundervisningen. Skolan har inte resurser att åka med barnen på loven för extra simundervisning. Kartläggningen som genomfördes av föreningen Aktiva Gävleborg visade att många föräldrar inte kan simma och föräldrarna är en viktig förutsättning för att barnen ska kunna bada. Kommunens förebyggande arbete mot drunkning bör riktas mot vårdnadshavare. Detta är nödvändigt för att öka kunskapen i samhället och säkerställa att barn lär sig god vattenvana även på fritiden. En kontinuitet behövs för att barnen inte ska tappa kunskap som ges genom skolsimundervisningen. Det är också viktigt att få gruppen sexåringar som inte kommer frekvent till badhusen att komma oftare för att öka sin vattenvana och därmed ges förbättrade förutsättningar att klara målen i skolan.

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

När projektet är avslutat finns möjligheten att kunskapsatsningen kommer att kunna fortsätta på så sätt att Svenska Livräddningssällskapet erbjuder kostnadsfria informationstillfällen att utbilda Vattensäkerhetsambassadörer (som själva är nyanlända) under 2019. De språk som erbjuds är standardarabiska, somaliska, persiska, dari, pashtu, amhariska.

Eftersom Fjärran Höjder inte har resurser att ta emot besökare som inte kan simma behövs personal för att barn ska kunna bada trots att förälder inte kan simma för att föräldrar inte ska vara ett hinder för barnen. Utbildade vattenambassadörer kan användas som en länk och samla in grupper och besöka badhuset och fungera som en resurs på plats.

Sim- och badverksamheten är en viktig arena dit barn, unga och vuxna kommer och underhåller samt ökar vattenvana. Arbetet med att öka simkunnighet är en viktig del i Gävle kommuns arbete med att främja goda livsvillkor, fysisk aktivitet och folkhälsa. Enligt badhusens regler nekas föräldrar inträde eller blir avvisade om personalen märker att föräldern inte kan simma eller inte badar tillsammans med sitt icke simkunniga barn. Detta visar att verksamheten inte är tillgänglig för alla och särskilt inte målgrupper som verkligen skulle behöva ökad vattenvana. För att öka tillgängligheten behöver verksamheten se över hur man kan möjliggöra för denna grupp att komma till badhuset och träna vattenvana och få kontakt med simföreningar som håller i simundervisning. De ansvariga för bassängtiden i Gävle kommun rekommenderas att inför varje lov boka upp bassängtid med personal från egen eller annan verksamhet, och ha aktiviteter där icke simkunniga personer får komma och bada i en grund bassäng och lära känna badets verksamhet. Det möjliggör för barn att träna vattenvana med föräldrar på en avgränsad plats med simlärare som stöd. Fjärran Höjder kan i samråd med skolan planera intensivsimskola under loven för att nå den grupp barn som inte klarar målen.

5 Projekterfarenheter och lärdomar

5.1 Projektbeskrivning

Innan projektledarna anställdes presenterade projektsamordnaren sina idéer hur uppdraget skulle kunna genomföras i praktiken, vid ett första möte i februari. Tanken var att två projektledare skulle anställas och arbeta med uppdraget, en projektledare skulle arbeta med fritid och en med kultur. Det skulle även finnas olika referensgrupper med deltagare från målgruppen, tjänstemän från olika bolag/förvaltningar och från föreningar och externa aktörer. Avdelningscheferna tog sedan på ett annat möte beslut om att tre projektledare skulle anställas för att arbeta i ett tvärfunktionellt team i tre olika enheter men gemensamt med avgiftsfria lovaktiviteter för barn 6–15 år. Ingen dokumentation finns dock från detta möte. En styrgrupp bildades också.

Den första projektledaren började sin tjänst i maj den andre i juni och den tredje i juli efter att ungefär halva tiden hade gått från det att kommunen hade rekviderat medel. Projektledarna började arbetet med att lära känna varandra och diskutera hur projektgruppen skulle fungera strategiskt och operativt, samtidigt som varje projektledare hade sitt eget verksamhetsområde att lära känna. Projektledarna fick direkt i uppdrag att arbeta operativt med att arrangera lovaktiviteter under sommaren. Detta gjorde att viktig introduktion som hade behövts i början

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

av projektet sköts upp och tiden användes istället till att planera egna aktiviteter och få ihop arbetet under semesterperioden då många viktiga parter var lediga.

Parallellt med arbetet kring sommaraktiviteterna letade projektledarna efter tidigare dokumentation om projektets krav, mål och bakgrund till projektet. Det fanns ytterst få dokument från projektets början. Det hade varit önskvärt från projektledarnas sida att dokumentation funnits och en projektbeställning varit klar när projektledarna började arbeta. Istället gick mycket tid åt att formulera mål och syfte, skapa en projektbeställning och genom styrguppstillfällena samla in krav och förväntningar från styrgruppen. Under tiden projektbeställningen skapades uppmärksammade projektledarna att det inte fanns något systematiskt arbete kring loven eller lovaktiviteter i KoF:s enheter.

Projektet har inte fortskridit såsom önskat i alla faser. Uppstartsfasen var komplicerad för projektledarna, det fanns inte en utsedd projektsponsor eller projektbeställning på plats. Riktlinjerna från Socialstyrelsen var tydliga men projektledarna uppfattade att det fanns andra förväntningar och krav kring projektet från styrgruppen som var otydliga. Om projektledarna i början av sitt arbete blivit mer insatta i projektet, om rollfördelningen varit tydligare och det funnits en projektbeställning med tydliga krav, förväntningar och mål skulle projektet ha fortskridit smidigare.

5.2 Projektorganisation

Projektorganisationen bestod av en styrgrupp med enhetschefer och avdelningschefer. En projektsamordnare skulle förmedla information mellan styrgrupp och projektledare. Projektsamordnaren hade många olika uppdrag utöver sin roll i Lov i Gävle. Det var inte uttalat hur mycket projektsamordnaren skulle jobba med projekten och vad rollen innebar. Projektgruppen hade önskat att projektsamordnaren hade haft mer tid till projektet, särskilt i starten av projektet då projektledarna hade behövt viktig information om vad som hänt tidigare i projektet.

I projektet fanns inga uttalade projektmedlemmar. Detta kan ha påverkat projektet negativt på så sätt att medarbetare i de ordinarie verksamheterna inte upplevde sig delaktiga i projektet. Bristen på resurser har gjort att projektledarna själva tagit rollen som projektmedlem under flera aktiviteter. Projektledaren för bad fick även använda sig av simlärare från föreningarna eftersom Fjärran Höjder behövde sin personal i den ordinarie verksamheten. Vid fortsatta projekt bör personal inom den ordinarie verksamheten ingå i projektorganisationen för att använda viktig kompetens för att genomföra framtida utvecklingsprojekt av verksamheten. Fördelarna har varit att projektledarna har lärt känna personer från olika verksamheter och utökat nätverket.

Projektsamverkan mellan delprojekten lovaktiviteter och simskola skedde genom att projektledaren för bad säkerställde att lovaktiviteter genomfördes med koppling till bad och vattenvana, samt att elever i förskoleklass uppmuntrades att delta. Eftersom stödet för avgiftsfri simskola hade en väldigt begränsad målgrupp var det ibland svårt att samverka mellan projekten.

Projektledarna har deltagit i utbildningarna i Webropol, XLPM, Säkerhet och risker vid evenemang, integration och inkludering samt Jämställdhet.

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

5.3 Projektets styrande funktion

Under uppstart av projektet fanns ingen utvald projektsponsor eller en projektbeställning vilket skapade en stor osäkerhet i projektgruppen. Projektledarna fick då själva skriva projektbeställningen vilket tog mycket tid från projektet. Projektets styrgrupp träffades utan projektgruppen under fyra tillfällen under hösten men ingen skriftlig information har kommit fram till projektgruppen efter dessa möten. Om dokument från styrgruppen tagits fram tidigt med tydliga krav, förväntningar och mål hade det underlättat för projektledarna.

Projektorganisationen var till en början ostrukturerad och otydlig. Rollfördelningen mellan projektsamordnare och tre projektledare med olika fokusområden var inte heller tydlig vilket gjorde att det tog tid att hitta sina roller. När projektorganisationen tagit beslut om projektsponsor och projektbeställning blev syftet med projektet tydligare för projektgruppen och att arbeta för att nå ett specifikt resultat blev enklare. När projektsponsorer fanns på plats blev engagemanget och stödet från ledningens sida både tydligare och mer strukturerat. Beslut fattades genom diskussion under styrgruppsmöten.

5.4 Projektledningsfunktion

Projektgruppen har haft som avsikt att träffas varje fredag förmiddag för avstämning och arbete med olika frågor som kommit upp i projektet. Möten med den strategiska projektsponsorn har skett återkommande, mellan och inför styrgruppsmöten. På dessa möten har en avrapportering av nuläget genomförts och frågor har bearbetats. Projektledarna har även mottagit muntliga krav och ändringar som behöver göras.

Styrgruppen har träffats med projektgruppen fyra gånger under hösten. Där har projektgruppen rapporterat om nuläge, budget, uppföljning av lov och framtida planering. Styrgruppen har haft möjlighet att ställa frågor och prata utveckling av projektet. Styrgruppen och projektgruppen beslutade enhälligt att inte ta fram en projektplan på grund av tidsbrist i projektet. För att säkerställa att projektgruppen blivit väl insatt i projektbeställningen har projektgrupp och projektsponsor tillsammans bearbetat slutversionen av projektbeställningen. Projektgruppen har uppfört en tidplan för att konkretisera en långsiktig planering.

Vid projektstart diskuterade projektgruppen kommunikation, hur man som person föredrar att kommunicera och hur man vill ta emot kommunikation. Samtliga föredrar mejlkontakt och direkt kommunikation. Projektledningsmetoder har varit att planera, samordna, genomföra, följa upp och utvärdera lovaktiviteter. Hur samverkan och ansvar skulle fördelas mellan projektledarna bestämdes under planeringsdagarna. Arbetet som fördelats var dokumentation och rapportskrivning, kommunikation, säkerhet och budgetuppföljning.

5.5 Projektets operativa funktion

Projektets genomförande bestod av parallella arbetsprocesser som kategoriseras under tre områden: kartläggning, bidragshantering och operativt arbete.

Kartläggningens syfte var att granska i vilken omfattning det sker lovaktiviteter i Kultur och Fritids enheter. Syftet var även att granska verksamheter i Gävle kommun och dess tillgänglighet, öppettider samt prioritering av öppettider kopplat till samtliga lov, beskrivning av besöksgruppen, om verksamheten arrangerar lovaktiviteter, i vilken omfattning det sker och hur behovet ser ut av lovaktiviteter. Kartläggningens processer var: skapande av frågor och webbenkät, utskick via e-post, påminnelser, samla in och sammanställa data.

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

Bidragshanteringens processer var: Sammanställa ansökningsformulär, marknadsföring av stöd, utskick av ansökningsformulär, handlägningsprocess, utvalda fysiska möten, beslut, utskick av beslut, utvärdering av genomförd aktivitet.

I början av projektet var tanken att projektledarna skulle arbeta mer strategiskt, men det ändrades under projektet mot mer praktiskt arbete. Projektledarna har under projekttiden fått flera arbetsuppgifter utanför uppdraget, något som inte alltid förankrats i hela projektorganisationen. Några processer i projektets operativa arbete var: planera och genomföra lovaktiviteter i KoF:s egna verksamheter, utforma informationsmaterial, marknadsföra lovaktiviteter, besöka skolor.

Projektsponsorn med det operativa ansvaret har träffat projektgruppen vid tre tillfällen och deltagit i projektgruppens arbete. Projektsponsorn har kommit med förbättringsförslag på vilket sätt projektgruppen kan arbeta mer effektivt med olika arbetsprocesser som tagit mycket tid, särskilt arbetet med bidragshantering.

5.5.1 Intern kommunikation

Projektgruppen har träffats minst en gång i veckan för att arbeta med gemensamma frågor, stämma av och fördela arbetet med projektet. Det har varit nödvändigt då deltagarna annars sitter på olika arbetsplatser. Däremellan har projektgruppen kommunicerat via e-post och telefon. Projektgruppen har träffat styrgruppen fyra gånger under hösten och projektsponsorerna har deltagit vid vissa av projektgruppens möten. I början av projektet fanns ingen projektbeställning och ingen projektsponsor var utsedd, därför hade projektledarna ingen tydlig bild av vad som förväntades av dem. Flera av de första styrgruppsmötena blev till följd av detta ganska ostrukturerade, projektledarna kunde inte leverera den information som styrgruppen förväntade sig och projektgruppen upplever att det var frustrerande för alla. När sedan projektsponsorer var utsedda och projektgruppen skrivit en projektbeställning efter sommaren blev organisationen tydligare och därmed också den interna kommunikationen och styrgruppsmötena.

Den interna kommunikationen har förbättrats under projektets gång, men projektledarna skulle ha behövt bli mer insatta i projektet och haft en projektbeställning innan starten av det operativa arbetet. Projektledarna upplever att de skulle ha behövt mer information från projektsamordnaren redan inledningsvis, men också under projektets gång då det ibland varit svårt för projektledarna att få tydlig information om t.ex. budgetuppföljning.

En annan aspekt av den interna kommunikationen är den mellan KoF:s egna verksamheter och projektet. Eftersom projektbeställningen inte fanns i början av projektet var projektledarnas roller otydliga vilket gjorde det svårt för projektgruppen och cheferna i styrgruppen att kommunicera till de egna verksamheterna vilka roller projektgruppen hade. Placeringen av projektledare på Fjärran Höjder, Bibliotek och Kultur- och föreningsstöd skapade en känsla av tillhörighet till dessa verksamheter och med ett otydligt uppdrag blev samverkan mellan projektledarna och de övriga verksamheterna inom KoF otydlig. Till 2019 hade styrgruppen diskuterat om ett annat arbetssätt och andra roller för eventuella projektledare.

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

5.6 Intressenter

Projektets intressenter har inte varit kartlagda från början utan vartefter samarbete har inletts har kommunikationen tilltagit. De primära intressenterna har varit viktiga för projektet, dels hur de har bidragit till projektet och hur de kommer att påverkas av projektet. Fokus i projektet har varit att kommunicera ut information till barn och unga samt vårdnadshavare, de har varit viktiga intressenter i projektet eftersom det är dessa projektet syftar att nå. Informationen har kommunicerats ut via olika kanaler för att intressenterna skulle ta del av aktiviteterna. Projektledarna har träffat och samlat in betydelsefull information från intressenter om lov och kommunikation.

Andra viktiga intressenter är styrgruppen och medarbetare på projektledarnas respektive enhet. Eftersom aktiviteter har genomförts både internt och externt har en viktig del varit att informera medarbetare vad som händer och vad som planeras framåt i tiden. Medarbetare har även varit delaktiga i projektet och utfört olika uppdrag.

Projektets primära intressenter:

- Föreningar som arrangerar lovaktiviteter i Gävle kommun
- Verksamheter och medarbetare i Gävle kommun
- Barn och unga i Gävle kommun
- Vårdnadshavare/närstående
- Styrgruppen

Projektets sekundära intressenter:

- Övriga verksamheter som arbetar med barn och unga i Gävle
- Skolor
- Kommunala bolag
- Medborgare i Gävle kommun

5.7 Leverantörer

Leverantörerna till projektet har varit bland annat WPE som ansvarat för att leverera den marknadsföring som projektgruppen beställt samt tryckeritjänst och budfirma för leverans. Samarbetet med leverantörerna kan förbättras om arbetet med lovaktiviteterna blir mer systematiskt. I det fortsatta arbetet bör det skickas in en beställning över kommunikation årsvis för att underlätta planering. Processen ska vara enkel och systematisk.

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

6 Slutsats

6.1 Projektet Lov i Gävle

Under projekttiden har projektsamordnare haft budgetansvar och tanken var att projektledarna skulle ha möjlighet att följa upp budget. Information kring budget och budgetuppföljning har inte framkommit till projektledarna i den mån det funnits behov. Att projektledarna haft otillräcklig insyn i budgetuppföljningen påverkas av att projektledarna den största delen av projekttiden inte haft tillgång till och utbildning i Agresso. Riktlinjerna från Socialstyrelsen var tydliga men projektledarna uppfattade att det fanns andra förväntningar och krav kring projektet från styrgruppen som var otydliga. Om projektledarna i början av sitt arbete blivit mer insatta i projektet och haft en projektbeställning med tydliga krav, förväntningar och mål innan starten av det operativa arbetet skulle projektet ha fortskridit smidigare.

Projektledaren för bad upplevde uppdraget med aktiva lov som otydligt gemtemot det uppdrag som fanns kopplat till 6-årsverksamheten. Hade projektledaren enbart haft det uppdraget hade mer tid kunna avsättas för att lära känna verksamheten mer och mer tid användas åt att hitta former för att nå fler sexåringar. Majoriteten av tiden avsattes för lovaktiviteter. Svårigheten med samverkan med övriga i projektgruppen var att planera aktiviteter med bad och kopplingen till barn i förskoleklass.

6.2 Avgiftsfri simskola

Fjärran Höjder har ett väl fungerande samarbete med Utbildning Gävle och tar emot skolelever för simskola. I dagsläget är det inte kartlagt hur många elever som inte klarar målen som kommer till badhuset för extra simundervisning för att klara målen. Den statistik som Fjärran Höjder har över elevers simkunnighet från 2014 är inte komplett. Det saknas data och arbetet behöver förbättras med uppföljning och för att ge en så rättvis bild som möjligt över elevers simkunnighet. Den statistik som verksamheten lämnar över till Utbildning Gävle i dagsläget beskriver hur många elever som klarar målen och hur många elever som inte gör det. Mer beskrivande statistik om elevernas simkunnighet finns inte, detta gör det problematiskt för skolorna eftersom det inte finns samlade uppgifter varför eleverna inte klarar målen eller vad eleverna behöver träna mer på. För att få en mer rättvis bild över elevers simkunnighet kan mer beskrivande statistik samlas in för att kartlägga arbetet och extra insatser planeras därefter.

För att effektivisera simskoleverksamheten kan de lediga tiderna på loven användas för utökad simskola eftersom det i nuläget inte sker aktiviteter på loven. Detta kräver en organisering av verksamhet och resurser för att utöka simskolan och ta emot elever som inte klarar målen i skolan. Effekterna av att Gävle kommun har erbjudit barn i förskoleklass avgiftsfri simskola visar att behovet är väldigt stort, även för barn i andra åldrar som behöver undervisning. Flera föreningar som arbetar med barn och unga uttrycker ett behov att barnen behöver gå i simskola genom föreningen för att föräldrarna inte har råd.

"Många föräldrar har kontaktat oss och tackat för alla aktiviteter som vi ordnat. Många av barnen vi hade på aktiviteter har föräldrar som är arbetslösa och kan tyvärr inte erbjuda varken simskola eller andra aktiviteter som kostar. Effekten har varit att många barn i familjer som har dålig ekonomi har fått chansen att få ha ett roligt lov och det är den bästa effekten"- Aktiva Gävleborg.

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

De socioekonomiskt utsatta områdena i Gävle är viktiga platser för att sprida information om simskolans betydelse. Särskilda informationsinsatser bör genomföras i områdena för att informera om vikten av simkunnighet i de grupper som naturligt inte besöker badhuset av olika skäl. På grund av den samverkan som skett under projektet har föreningar med barn- och ungdomsverksamhet fått möjlighet till gratis simskola, och projektet har nått barn som av socioekonomiska och kulturella skäl inte besöker verksamheten. Projektet har möjliggjort att föreningar har fått kontakt och förhoppningen är efter projektavslut att barn och ungdomsföreningarna kommer att ta kontakt med simförening för fortsatt simskola. Svenska Livräddningssällskapet anordnar gratis simskola första omgången under 2019, genom en samverkan i projektet har en förening med icke simkunniga barn anmält intresse och fått 15 platser i simskolan. Arbetet är viktigt för att fånga upp barn och unga som behöver extra simundervisning utöver den undervisning skolan erbjuder.

Många föreningar och även allmänheten lyfter att bassängtider inte finns tillgängliga i tillräcklig utsträckning. För att skapa mer utrymme är ett förslag att Valbobadet i första hand ska användas för simskola. Innan Valbobadet öppnar kan Lillhagsbadet i det mån det går användas för att ta emot fler elever. Mer tid på vardagar kan användas för simskola för att kunna ta emot fler elever som inte klarar målen. I dagsläget sker aktiviteter för allmänheten på vardagar på Lillhagsbadet tre gånger i veckan och simskola två dagar i veckan. Aktiviteter för allmänheten bör genomföras när människor är lediga och på fritiden vilket är på kvällstid, helger och lov. Arbetet med att öka kunskap bör till största del riktas mot vårdnadshavare. Detta är nödvändigt för att säkerställa att samtliga barn kommer i kontakt med vatten på fritiden. Dels för att skapa kontinuitet för att barnen inte ska tappa kunskap som ges genom skolsimundervisningen men även för att få gruppen sexåringar som inte kommer frekvent till badhusen att komma oftare för ökad vattenvana och förbättrade förutsättningar att klara målen i skolan.

"Dessa typer av aktiviteter fyller en viktig funktion. Att barnen som deltagit i aktiviteterna får komma i kontakt med vatten under säkra former och öka sin kunskap inom simning så ger det stora effekter. Att kunna ha med sig kunskap kring hur man leker i vatten. Det inspirerar till att även syskon och övriga familjer får en ökad kunskap" - Rapatac

För att lyckas med att tidigt få barn simkunniga krävs både föräldrars engagemang och prioritering av simundervisning på fritiden i kommunens badverksamheter. Skolan behöver även ta sitt ansvar att kontrollera elevers kunskaper och erbjuda extra undervisning för att eleverna ska klara målen. Alla barn och unga ska ha samma rättighet till simundervisning på lika villkor för att främja hälsa, skapa förutsättningar för trygga och roliga vattenaktiviteter och förebygga olyckor i eller vid vatten. Barn och unga ska inte tvingas avstå aktiviteter i vatten på grund av bristande simkunskaper eller rädsla för vatten.

I Fjärran Höjders förebyggande arbete mot drunkning kan viktiga resurser användas till rätt saker. Föreningar kan boka in livräddningskurser på Fjärran Höjder. Fjärran Höjders personal som utbildar i HLR kan även ges möjligheten att besöka andra verksamheter och utbilda på plats. KoF:s olika verksamheter ska uppfattas som attraktiva, trygga och tillgängliga. I ett socialt hållbart Gävle är trygghet ett av de mest grundläggande behoven. Kultur och fritidsverksamheter ska vara öppna och frivilliga för alla att ta del av. Verksamheterna

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle		Nr		
Godkänd av		Datum 2019-01-17	Rev	Referens

fokuserar på att nå nya besökare och då särskilt barn och unga. För att Fjärran Höjder ska kunna nå nya besökare krävs ett samarbete mellan föreningar för att nå gruppen barn och unga som inte kan simma. Badhusets nya badregler kan användas av olika föreningar, på SFI och migrationsverket för att nå nya målgrupper och förklara varför simundervisning och säkerhet är viktig.

Det var problematiskt att marknadsföra aktiviteter eftersom bara barn i förskoleklass kunde delta. Många föräldrar ville inte låta sina barn delta om inte äldre syskon deltog vilket medförde att även äldre barn deltog i simundervisningen under projektet. Om det statliga stödet skulle återkomma är förhoppningen att den fasta åldersgränsen försvinner så att avgiftsfri simskola gäller alla barn oavsett ålder eftersom även många äldre barn inte har vattenvana eller är simkunniga.

6.3 Avgiftsfria lovaktiviteter

Att kunna erbjuda kostnadsfria aktiviteter har gett alla barn och unga i kommunen en ekonomisk möjlighet att delta. Detta har ökat deltagandet från socioekonomiskt svaga grupper och skapat en bredare besöksgrupp. För att ytterligare öka den fysiska och ekonomiska tillgängligheten för alla barn och unga bör KoF se över och minimera de hinder som finns i deltagande av aktiviteter. För att skapa en inkluderande verksamhet bör det tydliggöras vilka barn och unga verksamheten inte når. Verksamheten bör reflektera och konsultera barn och unga i de grupper som inte nås för att få en förståelse över hur verksamheten bör utvecklas för att bli mer inkluderande. Genom att samla in barns och ungas tankar om lovverksamhet kan det säkerställas att aktiviteterna är relevanta och intressanta för barn och unga.

För att kunna erbjuda tillgängliga aktiviteter för barn och unga med funktionsvariation behöver KoF stärka samarbetet med de föreningar som har kunskap om detta. KoF kan ha en samordnande roll och sammanföra dessa föreningar med övriga aktörer för ökad kunskapspridning så att fler tillgängliga aktiviteter möjliggörs. Frågan om hur kommunens mötesplatser för barn och unga i olika delar av kommunen kan tillgängliggöras i större utsträckning behöver lyftas på ledningsnivå. Arrangörer behöver arbeta aktivt för ett deltagande från både flickor och pojkar.

Projektgruppen ser att det finns behov av utökad kunskap inom kommunikation och marknadsföring både hos kommunens egna verksamheter och föreningar. Det finns många olika informationskanaler och de kräver olika format. Det är viktigt att de inom KoF som framöver arbetar med lovaktiviteter har eller får god kunskap inom kommunikation och marknadsföring, blir insatt i alla kanaler, vem som hanterar vad och hur långt i förväg som underlag behövs. Kommunikationen om lov bör vara attraktiv, tydlig och tillgänglig för Gävle Kommuns invånare. Ett långsiktigt mål bör vara att kommunens invånare ska känna till Lov i Gävle som en samlad funktion för lovaktiviteter. Det behövs längre framförhållning i ansökningsprocessen för föreningsstöd och besluten om beviljande av stöd måste gå fortare för att få fram underlag till marknadsföring inom WPE:s tidsramar. Det vore också önskvärt om WPE kunde förkorta sina tidsramar eftersom många föreningar har svårt att ha den framförhållning som WPE:s ramar kräver. En kommunikationsplan kan vara ett stöd i denna process.

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

Genom att stötta flera olika föreningar i arrangerande av lovaktiviteter kan KoF säkra ett brett utbud på flera platser i kommunen. Desto fler verksamheter och föreningar som arrangerar lovverksamhet ju mer varierat utbud kan erbjudas till barn och unga i alla åldrar.

Samverkan mellan olika verksamheter inom förvaltningen för att arrangera lovverksamhet är låg och vikten av detta behöver tydliggöras. Genom att samverka kan förvaltningen hitta sätt att erbjuda lovverksamhet utan att behöva ha full personalbemanning. Samverkan mellan olika aktörer kan också bidra till utveckling av lovverksamhet. För att bättre möta barns och ungas behov och önskemål kan olika verksamheter dela med sig till varandra av sin kompetens och kunskap om arbetet med barn och unga. Ett gott exempel på samverkan är t.ex. Hjulen rullar vidare under jullovet där Kultur & Föreningsstöd, Bio 7:an, Bibliotek, Bad och flera olika föreningar arrangerade aktiviteter på samma plats.

Att barn och unga har en utvecklande och stimulerande fritid är relevant inte bara för individen utan för samhället. Eftersom loven är en stor del av barns fritid blir det då extra tydligt vilka barn som kan ta del av de aktiviteter som finns och vilka barn som exkluderas. Genom att erbjuda avgiftsfria kultur- och fritidsaktiviteter till alla barn och unga kan KoF bidra till att klyftan mellan barn med olika socioekonomiska förutsättningar minskar. Under projektet har det, tack vare statliga medel, funnits en stor budget för kommunal verksamhet, föreningsliv och andra aktörer att arrangera lovverksamhet. KoF har gjort sig beroende av statliga medel och därmed sårbara. När de statliga stöden inte längre finns drabbar det inte bara Gävles föreningar, utan även Gävles alla barn och unga. KoF behöver då använda och fördela den personal de har för att se till att verksamheterna är öppna och arrangerar meningsfulla aktiviteter även på loven. Det vore önskvärt att en person samordnar hela kommunens lovaktiviteter, men resurser till detta finns inte idag.

6.4 Fortsatt arbete

Efter att riksdagen den 12 december 2018 röstat genom budgeten för 2019 konstaterar Socialstyrelsen via sin webbsida att stöd för Övriga Lov och förstärkning av vattenvana inte finns med i den nya budgeten. Gällande sommarlovet konstaterar socialstyrelsen att det i dagsläget inte finns något uppdrag till myndigheten om detta mer information kommer.

Utifrån läget att de statliga stöden utgår helt alternativt radikalt minskar, ställer det högre krav på den egna verksamheten samt civilsamhället om att kunna arbeta med ambitioner om en mer jämlik fritid och simkunnighet för barn och unga. Verksamheter som i dagsläget inte arrangerar lovaktiviteter behöver resurser och riktlinjer för att komma igång med arbetet. Några frågor som KoF:s ledningsgrupp bör ta vidare utifrån Lov i Gävles erfarenheter är:

- *Hur ska KoF prioritera loven framöver utifrån givna resurser?*
- *Hur ska KoF förlägga personalens arbetstid och öppettider?*
- *Ska andra krav ställas på fritidsgårdar och andra externa aktörer?*

Uppgjord av Projektgruppen Lov i Gävle	Nr		
Godkänd av	Datum 2019-01-17	Rev	Referens

7 Referenser

Gävle kommun (2012) *Hållbar idrott Gävle - idrottspolitiskt program*

Gävle Kommun (2018) *Kartläggning av lovaktiviteter i Gävle Kommun 2018. Lov i Gävle*

Internetstiftelsen i Sverige (2018). *Svenskarna och internet*